

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Imenitni: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, posilno, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Kraljeva ulica št. 5, pritrlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—		40—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini velja po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poštnina plačana v gotovini.

— š —:

Napačni zaključki.

V četrtekovi številki »Slovenskega Naroda« z dne 2. junija t. l. se obrača g. univerzitetni profesor dr. Ivan Žolger pod naslovom »Quo vadimus« zoper nekatere članke, ki so zagledali zadnji čas beli dan in ki so bili baje naperjeni zoper francoski narod. Ker je bil eden izmed teh člankov, in sicer tisti, ki ga največ citira, moj in ker dela gosp. profesor glede tega članka napačne zaključke, sem primoran, nekoliko reagirati na njegova izvajanja. Pred vsem pa prosim g. univ. profesorja z ozirom na to, da nekako s pomembnim poudarkom apostrofira »anonimnega člankarja«, da mi oprost, ako ostanem še nadalje skrit za svojo staro, priljubljeno mi šifro. Tega ne storim, ker bi se morda bal. Za vsako besedo, ki sem jo kdaj napisal in ki jo bom morda še napisal, sem odgovoren samo jaz. Če je komu na tem, da izve moje ime, naj mu ga pove uredništvo, ki ga odvezujem s tem glede svoje osebe molčečnosti. Ponavljamo torej: ako svojega imena ne podpisem, ne delam tega iz bojazni. Tudi ne ravno, ker bi se sramoval svojih člankov. Pač pa ne bi dajal rad povoda, da bi vsklikal kdo: »Glejte ga, kako je ponosen na to, kar je napisal!« Nikdar mi ni bilo na tem, da baš jaz kako stvar povem. Vedno sem bil vesel, če so to drugi opravili namesto mene. Poglavitno je, da se kaj dobre ga sproži. Kdo je to storil, je posranksa stvar!

Baviti pa se hočem z izvajanjem gospoda dr. Žolgerja zaradi stvari same in ne morda zaradi užaljenega samoljubja. Kajti tu ne gre, kakor misli nekdo v »Jutru«, za »mučno lahkomišelnost debato«, temveč za velevažna vprašanja naš budočnosti. Zdi se mi, da gosp. dr. Žolger mojemu članku ni razumel. Kajti sicer bi moral tudi jaz njemu očitati, da je iztrgal »iz cega kompleksnega dejstvenega položaja posamezno činjenico«. Vsekako je prejel jedro in poglaviti namen mojega članka. Jaz, da bi bil hotel biti krivičen in sovražni napram Francozom? Ni mi prišlo nikdar na misel! In kolikor vem, sem govoril baš toliko o Francozih kot o Angležih. Povod za to pa je dal na eni strani Tardieu, ki ga jemlje g. dr. Žolger v zaščito, sam, ker se je hvalil, koliko sta Cle-

menceau in on storila za Italijane, in pa Lloyd George, katerega nastop proti Poljakom so obsojali zlasti tudi Francozi. Faktum je, da so se zadnje čase v Parizu kot v Londonu obregali na nas Slovane na način, ki mora vzbujati naše začudenje, pa tudi ogorčenje. Saj smo čuli celo očitek, da se je svetovna vojna — zaradi Srbije začela! No, če se ne pravi to norce briti iz nas, potem ne vem, kdaj je še kdo iz koga norce bril! Ko ne more biti vendar nobenega dvoma o tem, da so se na svetovno vojno pripravljali baš tako v Parizu in Londonu kot v Berlinu in je vsakemu, ki malo misli, jasno, da ni bila srbsko-turška vojna nič drugega kot predigra svetovne vojne in da so morali Jugoslovani že pred svetovno vojno samo zaradi tega krvaveti, da je bila vnaprej oslabljena Turčija, o kateri se je vedelo, da bo ostala v splošnem konfliktu ob strani Nemčije!

Gospodu dr. Žolgerju se izrazim očitno nekoliko predrastično. Toda prosim ga, kako naj označujem to, če se obeta zasužnjenim narodom osvoboditev; če se poudarja venomer, da se ne bo treba nikdar več boriti sinom enega naroda drug proti drugemu; če se svečano obljubujejo vsem narodom enake pravice; če se trdi, da bomo poslej vsi enaki, mali kot veliki, in da je poglavitni smoter vojne ta, da se dvignejo majhni in zatirani — v istem času pa se sklepa londonski pakt, ki je zaslužil stotisoče našega naroda! Da je ta pakt podpisala tudi Rusija, ne opravičuje nikogar in je samo dokaz, da Rusija razmer ni poznala, kar je po vsem umevno. Pa vzemimo, da jih tistikrat tudi Francozje in Angleži niso poznali in da v tistem trenutku niti slutiti niso, da pridejo s tem paktom sami s seboj v protislovje. Toda vprašam, kaj je več, ali pogodba, ki je sklenjena na napačnih premisah in podmenah, ali načela, za katera je šla polovica človeštva v boj, načela, za katera je žrtvovalo milijone ljudi svoje življenje? Ali bi ne bilo bolj prav, da bi bili oni, ki so se zmotili, izjavili napram Italiji, tisti Italiji, o kateri se je trdilo več kot enkrat, da je s svojim vojvokovanjem zaveznikom več škodila nego koristila: »Priateljica, ukanila si nas, londonski pakt ne

more veljati!« kot da so postali svojim lastnim načelom nezvesti? Ali bi ne bilo bolj umešno, tu govoriti o »moralni defektnosti«, kot tam, kjer se je boji gosp. prof. dr. Žolger?

In naj bomo mar za to komu hvaležni, da se je določil plebiscit za Koroško, kjer nam je bilo v danih razmerah le težko uspeti, za Gorisko, kjer bi bili sijajno zmagali, pa ne? Ko je bilo vendar edino logično: ali tu in tam ali nikjer! In da je bila stvar še bolj jasna, so na Koroškem prav v tistem hipu, ko so si Nemci želeli, odpravili demarkacijsko črto ter dopustili, da so nemške dražali med našim narodom počele, kar se jim je ljubilo! Ali naj k vsemu temu samo molčimo, molčimo navzlic temu, da smo dan na dan čuli, kako so kričali Italijani, ki niso imeli nobenega vzroka za to? Omenjal bi lahko tudi še dobro preračunjeno »Annunzijevo komedijo«, ki so jo zavezniki kljub njeni prozornosti mirno trpeli in še marsikaj drugega, toda bodi dovolj!

Da so nam Francozje pripomogli na Stajerskem do ugodnejše meje nego so hoteli drugi, jim bo naš narod gotovo vedno hvaležen. Dasi bi bilo več kot čudno, če bi nas bili celo napram Nemcem zapostavljali!

Lahkomiselna debata! To naj bi bila lahkomišelnost spričo vsega tega, kar se še vedno godi, spričo vseh duševnih in telesnih muk, katerim so izpostavljeni naši rodni bratje onkraj mej! Kdor je zmožen, da čuje take stvari mirne krvi, kdor je zmožen, da pozabi vse to, kakor hitro se je zasakal na okoli, temu je seveda neumevno, da se mi drugi razgrevamo. Jaz nimam take krvi! Jaz mislim in mislim vedno na one nesrečnejše, ki ječe po zaporih, zapuščeni in pozabljeni in ki niti zavesti nimajo, da kdo sočustvuje z njimi. In že sedaj me skrbi, kaj bo zopet na Koroškem, ako se tam ne določi končno meja tako, kakor zahteva pravica. Ali je spričo vsega tega čudno, če človeka od časa do časa premaga nevolja?

Razumem gospoda prof. Žolgerja. Kot diplomat je skoro moral napisati oni članek. Taki članki so potrebni včas. Zato, da se eventualno pokaže nanje. Mislim pa, da skrb, ki mu ga je narekovala, nima prave podlage. Članki, zoper katere se obrača, ne razdero prijateljstva, če ga je kaj! In mislim, če bi jih Tardieu čital, bi se kvečjemu

nasmehnil. Da, morda bi mu še prav prišli. Tem lažje bi dokazal Italijanom, da je bil na njih strani! A tudi našim diplomatom bi taki članki dobro služili. Lahko bi rekli: »Vidite, naš narod je spričo vsega, kar je doživel, indigniran. Skrajni čas je, da se začnejo zopet vpoštevati njegove želje!«

Da bi bil jaz izrekel zahtevo, da naj se naša politika zasnove »izključno« na podlagi slovenske vzajemnosti, ni točno. Če priporočam, da naj se Slovani strnemo in da naj se emancipiramo, s tem še ni rečeno, da naj perhoreciziramo prijateljstvo drugih narodov. Saj upam, da so se naši diplomati tudi nekoliko šolali. Sicer pa vemo celo mi lajki, kako je delal Bismarck, kako je sklepal pogodbe z vsemi — proti vsem. Da naj se osvobodimo tujih vplivov, to in nič drugega nisem hotel povedati, ako sem poudarjal, da je spas vseh Slovanov brez izjeme njih ujedinjenje. Mi ne smemo biti več kakor žoga, ki odleti tja, kamor jo kdo sune. Mi se moramo pospeti do tega, da nas ne bodo dogodki porivali sem ter tja, temveč da bomo mi dogodkom odkazovali ono pot, ki jo zahteva naša korist. Ako bomo Slovani edini — in do tega mora priti, ker smo sicer izgubljeni vsi skupaj — se nam ne bo treba

puliti za prijateljstvo tujih narodov, pulili se bodo oni za naše! To je jedro! Kajti v »od človeške volje neodvisen tok zgodovine« jaz verujem!

Ako gosp. prof. dr. Žolger obzaruje, da nisem povedal, kdaj se ima od mene propagirano združene slovenskih narodov obistiniti, moram pripomniti, da se nisem nikdar štel za preroka. Toda to vem, da si moremo samo od dalekovidne in velikopotezne politike kaj obetati. Mi ne smemo več živeti kot muhe enodnevnice. Skrajni čas je, da se naučimo gledati v budočnost in da ne mislimo samo na to, kaj bo jutri, ali kvečjemu še, kaj bo pojutrišnjem. Kako mislijo naprej drugi, vidimo prav zdaj, ko gre za luko Baroš. Italijani niso uganjali na Koroškem sleparij iz ljubezni do Nemcev, temveč ker se računali že takrat s tem, da izsilijo za Koroško še iz nas kaj zase. Treba je, da mislimo i mi naprej. Čim dlje, tem bolje! Mnenja sem, da mora imeti vsaka urejena država, vsak narod, ki hoče obstati in pridobiti na moči, svoj načrt, svoj testament, svoj cilj, za katerim mora pa naj je še tako oddaljen, stremiti venomer in od katerega ne sme nikdar niti za hip odvrniti svojega pogleda. In ta cilj bodi nam Slovanom: ujedinjenje!

Pismo iz Prage.

Začetkom junija.

Vsa prizadevanja naših politikov stremijo sedaj po ustvaritvi koncentracije, ki bi se opirala na široki davčni, prehranjevalni in socialni temelji. To pogajanje traja že nekaj tednov, ali napreduje le počasi, ker treba doseči med strankami vzajemne dogovore, kar zahteva določene kompromise. S to akcijo je v zvezi tudi parlamentarna kontrola državnih in občinskih financ. Za občine je treba kontrole že iz tega vzroka, ker imajo občine iz državnih davkov dobivati določene prispevke. Pogajanje ima biti končano do 13. t. m. S prehranjevalnim načrtom se bavi posebna komisija, takozvana »gospodarska petka« in generalna debata o njem je že izvršena; specialna debata se prične 3. t. m. Smerno ostane samo še vprašanje doplačil k prehrani »socialno slabih«. Socialisti bi radi ta doplačila naptitli državi, ki bi jih pa komaj prenesla. Tako doleži tudi še ni dogovora o izvajanju revizije in tudi se ni določeno število novega kontingenta. Glavne točke prehranjevalnega načrta pa so že sprejete in tako zagotovljene. O izpremembi kabineta se bo določila pogajanja šele po sprejetju potom parlamenta, najbrže na jesen.

Zastopstvo političnih strank se ne določi po »ključu«, marveč po reprezentativno. Vsaka stranka bo imela v vladi enako število svojih zastopnikov, najverjetneje po dva. Nekateri resorci pa ostanejo v birokratskih rokah. Tako ostanejo v kabinetu najbrže Černy (notranje ministrstvo), Husak (ministrstvo narodne obrambe), dr. Beneš (zunanje zadeve), mogoče tudi dr. Prochazka (zdravstvo) in Burger (železnice). Ministrski predsednik ima biti Švehla. Ob teh okoliščinah, ko je glavno težišče situacije še za kulisami, je naravno, da je bila seja poslanske zbornice, ki se je vršila zadnji dan maja, kratka in je rešila samo nad leto dni staro vprašanje o prevzetju tujezemskih zavarovalnic potom domačih zavarovalnih zavodov. Sprejeta je bila trgovsko-carinska pogodba in pogodba za pripravo naših trgovskih stikov z Jugoslavijo. Nadaljnja seja zbornice bo šele v tretjem tednu t. m., kajti upa se, da »petka« in pridruženi jej odseki, finančni, proračunski, kontrolni in prehranjevalni, pripravijo potreben material za plenum in tudi zagotove potrebno večino. Kako dolgo pa bodo zbornica zasedala, je odvisno od dobro-

Ivan Vavpotič:

Malo parade.

Kar se tiče vašega psevdoekspresionizma, prečitajte si le par zaporednih člankov v najnovejših nemških umetnostnih revijah. Od vseh koncev vam doni na uho: Ende des Expressionismus. Ne prezrite pregleda umetnostnih razstav v Parizu, ki ga prinašajo zadnje »Volné smery«. Se li zamislite nad dejstvom, da odkrivajo v Parizu danes nanovo Bouguerauja, — upam, da vam je gospod poznal — in nad nadaljnjim dejstvom, da je Picasso, ki ga vi menda niste nikdar videli in ga vendarle vzporejate Tratniku, pokazal osle svojim snobom in zabeljančredni ter se vrnil k Ingresu. Puvisu da Chavannu in k Nazarencem? Morda vam pride v roko tudi ilustriran, prav času primeren doviti najnovejši »Jugend«, ki vas prav drastično pouči: »die alten Herrschaften kommen wieder zur Mode!«

Mi pa seveda po desetletni zamudi z napetimi jadrji, glušečimi bobni in meketajočimi trombami haid na boj, na boj za gesla perverzih nevropatov in špekulirajočih židov!

Boj pa velja laži-ekspresionizmu, ki se prav kot Vi in Vaši Razoraši bori za strujo in ne za umetnost, za gesla in ne za večne zakone, za maniro in ne za stil, onemu ekspresioniz-

mu, ki išče svojega »izživetja« v metafizičnih grafičnih špekulacijah, pate-tičnih deklaracijah o »ritmu«, ki pa je kakoršen v tem slučaju, nasilje vsemu organičnemu, o »razmaterijalizaciji«, ki negira božje in naravne zakone, o duševnosti, ki naj maskira neznanje in v hipu včasne, če je ne krmijo literarne fraze in sugestivni komentarji spretnih hipnotizerjev, o »gledanju« na znotraj, največje hipokritstvo, kar jih pozna zgodovina človeškega eta, o »kozmični zavesti«, ki pa je kaos in konfuznost, ki hoče v vesoljstvo četrte dimenzije, pa se ne zna povzpeti do iskreneosti in poštenega študija makar najskromnejše bilke, — in tako dalje o »vsečlovečanstvu«, ki pa se ne razteza preko pristašev lastne struje, — o »svobodi«, ki pa je anarhija, v kolikor ni pod diktatom Marinettijevim po eni in pod diktatom Katoliške tiskarne v Ljubljani po drugi strani.

Marsikdo se je že čudil, kako da ravno cerkev zbira krog sebe pristaše navidežno najekstremnejših in najrevolucionarnejših strui, da hladnokrvno tolerira kaotično pletoča se naga stegna, ledja, gole prsi in naročja, ko vendar vemo vsi, kako neizprosno rigorozna je bila še do nedavna v takih zadevah.

Paradoks pa je le navidezen. V metafizično kalnih vodah četrth dimenzij je kaj dobro ribariti. Plen je bogat in masten in se izplača, — po

drugi strani pa cerkev, ki se ji je doslej očitalo, da nima pristašev med kulturnimi delavci (sit venia verbo!), kaže s ponosom in zanosom na svojo »zdrinamitizirano« (da govorim v razoraškem dialektu) mladino:

»Ecce, kje drugje je napredek, kje kultura? Vsa mladina je za nami, vsi, ki nosijo revolucijo in novo življenje v sebi! Vi pa, ki se smatrate za napredne, — ecce mumije, razvaline, prevrnjeni prestolci!«

Gospoda, kdo ve, kaj bo in kako, ko Vas dohiti fizična starost in se ne bo vračalo nemilo za nemilo? — Sme-lim pa si trditi le eno, da so ta mladina, ki se v osmi šoli razgovarja o »seksualnih zabudah«, prezgodnji starci. Dinamit njihove revolucije so bonbončki in čokoladne tablete in le pubertetno brencanje je vsa ta »svetpreobrazujoča« revolucija, ki meče tudi Zupaničja že s prestola.

Sedaj pa vam prihajam z drugim paradoksom.

Smatrate me za »starokopitneža, ki lomi svoje kopje za materialistični naturalizem.«

Pa li vam je znano, gospod doktor, da sem lomil kopje za ekspresionizem že v predvojni »Vedi« (berite moje kapitole o »Petkovski«!), pozneje v »Zvonu« in da sem posvetil ekspresionizmu izčrpno predavanje, da sem prvi zanj navduševal, ko so Vaši

kritični talenti še dremali in so prali Podbevšku plenic!

In izpovedujem se vam, da je še danes ekspresivnost v umetnosti za me prav tako svetotajstvo, kot pravite, da je Podbevšku in tudi menda vam. Nič manje in nič bolj ne obžuduem mladšega Kralja, kot si lastite to pravico edinole Vi in Vaši novostrojariji — samo le s to razliko, da se ne pustim premetavati po tleh in da ne duham nikjer strašne revolucije, marveč da vidim v mladšem Kralju dobrega, skromnega in iskrenega umetnika, ki čuti in zna v nasprotju z onimi, ki samo čutijo, pa ne znajo. Teh slednjih umetnikov, žal, pri nas kar mrgoli — odtod tudi vsa žalostna negativna plat našega javnega življenja.

Ekspresionizem pa, oni, v katerega verujem, ekspresionizem kot izraz doživlja, stvariteljeve iskrenosti — pa je bil, je in bo, dokler živi umetnost. Kdor bi se boril proti temu ekspresionizmu, bi se boril proti umetnosti. In ekspresionisti niso šele od včeraj, od van Gogha, Matissa in Chagalla, — bili so že od stvaritelja Amepihodove sohe tja do Fidije in Praksitela, od gotskih mistikov do Giotta in Ghibertija, od Donatella, Michelangela do Rembrandta in od Giorgiona in Tintoretta do Goye in vsi veliki romantiki, pa naj imenujem le Delacroixa, — so bili ekspresionisti! Mislite li, da tolikanj natolcevani impresionisti, »op-

tične mašine«, »brezčutni registratorji«, kar vse so pač za Vas, »bojevnike za strujo« — Manet, Monet in Pissaro pa Liebermann in Slevost in če hočete od naših Grohar, Jakopič in Sternov niso šli za izrazom, za duševnostjo in razmaterijalizacijo? Niso li že le v iskanju luči, solca, prikazni, vse lastnosti izrazitih impresionistov, dokaza dovolj za abstraktno in integralno segajočo smer, ki jo hočete videti izključno le pri ekspresionistih!

Van Gogh, Munch, Marc in Schiele, vsi titani, grozni v izrazu, kristalizujoči nervi, da, toda zakaj le oni!

Je-li v Slevogtu res manj duševnosti kot pa v Picassu ali Matissu?

»Duševnost« je povsod, kjer jo hočete, kjer je hočete, je za Vas ni!

In to velja tudi za to razstavo! Kjer hočete, vam lije kostanjevo cve-tje preko penec se obleke in iz prstov in rdečih zven in ne vem, kod vse vam lije in usten tili, preth pianissimo, barve pa se vam spreminjajo v turkise, smaragde in rubine; — kjer pa nočete, tam vidite »fotografijo«. Smetite s stene in postavite v boljšo luč, kajti v veliki dvorani vlada egiptovska tema, dvoje portretov, recimo Tratnikovega in mojega, bodisi že kateregakoli ... in glejte, glejte, potem pa mi povejte in razložite, zakaj vidite dušo samo v Tratnikovi sliki, v moji je pa ne vidite! Težka vam bo razlaga, še težji dokaz, In vendar je stvar tako enostavna:

voljnosti strank, da se pospešijo dogovori večinskih klubov. Socijalistične stranke se pri nas sedaj množijo — trivialno rečeno — kakor gobe po dežju. Sedaj je nastala prva, to je sedma. Osrednji izvrševalni odbor mladine čehoslovških (prej narodnih) socijalistov je izločil nekatere, precej levo, boljševisko misleče člane. Ti pa niso prišli v zadrego, marveč so ustanovili neodvisno socijalistično mladino s socijalističnim, antimilitarističnim in internacionalnim programom. V svojem manifestu razglasila, da hočejo biti »na straži proti razpihovanju nacionalističnih čutov«. In tako imamo v Pragi sedem socijalističnih strank: socijalno demokratično, komunistično, centristično, čehoslovško-socijalistično, socijalistično napredno (tkzv. Modračkovci), slovanstvo socijalistično (Chocovo) in najnovejšo neodvisno. Na shod tretje internacionale v Moskvi so poslali češki komunisti 22 delegatov in nemški 17, da bi se tam pogajali z Belo Kunom. Po predloženih podatkih ljudskega štetja, objavljenih 29. m. m., se je našelo v Čehoslovaški republiki 13.595.780 prebivalcev. Napram letu 1910 se kaže upadek 781 prebivalcev. Po posameznih deželah je naraslo, oziroma upadlo: Češka leto 1910 (proti letu 1900) plus 455.612 (7,2%); leta 1921 — 117.031 (— 1,7%); Morava leta 1910 plus 183.208 (7,5%); in Šlezka leta 1910 plus 76.168 (11,2%); Morava in Šlezka 1921 plus 42.119 (plus 1,3%). Na Slovaškem je naraslo prebivalstvo za 66.655 (2,3%). V Podkarpatski Rusiji pa plus 7.386 (plus 1,2%). Rezultati glede narodnostnega razmerja doslej še niso znani. Kakor se vidi, je vpadek prebivalstva vsled vojnih razmer popolnoma razumljiv. Zanimivo je, da je prebivalstvo upadlo zlasti v Češki. Vzroki za to so različni, v glavnem jako slabe prehranjevalne razmere v času vojne, krute revizije in bolezni, izvirajoče iz slabe prehrane. Prirastek na Moravi je razumljiv vsled boljših prehranjevalnih razmer, pa tudi vsled tega, ker se je po prevratu vrnilo tja mnogo Čehov iz Avstrije, v glavnem z Dunaja.

J. K. S.

Politične vesti.

— **Kancelarparagraf, katoliška in pravoslavna duhovščina.** Kakor smo že poročali, je poslal odbor srbskega pravoslavnega svečeniškega združenja konstituenti spomenico, v kateri se izreka za uvedbo kancelarparagrafa. Da se vidi razlika v mišljenju in čustvovanju pravoslavne in katoliške duhovščine, navajamo v naslednjem dotično spomenico besedno. Spomenica se glasi: »V trenutku ko se rešuje vprašanje da-li se naj v ustavo sprejme točka s katerim se svečeniškom prepoveduje imeti v cerkvi s prične politične govore, zahteva srbsko pravoslavno svečeništvo, ki je s svojim delovanjem in s krvjo okrog 300 svojih bratov posvedočilo svojo istinito ljubezen napram narodu in domovini, z vsodolnostjo, da se v ustavo sprejme, odnosno, da v ustavi ostane točka, s katero se iz cerkve odstranjuje politična agitacija in strankarstvo. Srbsko pravoslavno svečeništvo je od nekdaj zastopalo stališče, da za politiko ni mesta v cerkvi in da se z vnašanjem politike v cerkev dosežajo neželjeni rezultati, ki so lahko usodepolni zlasti za razvitek naše mlade države. Sporočajoč to željo srbske pravoslavne duhovščine, se glavni odbor srbskega pravoslavnega svečeniškega združenja nada, da bodo gosp. poslanci storili vse, da se zgornj navedena točka sprejme v ustavo in da se na ta način odklonijo vse one težkoče, ki bi bile drugače nujna posledica in ki bi preprečevale notranjo konsolidacijo in razvoj naše države.« — Kako blagodejno se razlikuje ta spomenica od kulturnobojnih enunciacij slovenskih in hrvaških katoliških duhovnikov po naših klerikalnih časopisih! Med pravoslavno duhovščino opazamo ljubezen do države in naroda ter skrb za bodočnost uedinjene naše domovine, med katoliško duhovščino pa pohlepnost po nadvladavi, željo po absolutnem gospostvu, katerim ciljem se naj prilagodi država, sicer jo naj vzame vrag. Katoliški duhovščini pač komandira Rim, pravoslavna duhovščina pa ima svojega vrhovnega poglavarja doma, moža, ki je izšel iz naroda, živi z narodom in ki so mu narodne svetnine prav tako svete, kakor narodu samemu. Pravoslavna duhovščina je zares narodna, ker ima iste interese kot narod, katoliška duhovščina pa je narodna samo v toliko, kolikor to odgovarja interesom in ciljem Rima.

— **Državni proračun.** Na konferenci proračunske komisije se je posredilo prebist največje težave. Vojni proračun se je zmanjšal za 450 milijonov dinarjev. V finančnem ministru se trdi, da se bo ta proračun od 2½ milijard znižal na 1 milijardo 400 milijonov dinarjev, vendar pa bo tudi potem še obstajal deficit.

V Tratiniku jo vidite, ker jo hočete videti in v meni je ne vidite, ker je nočete videti!

Omenjam to, ne da bi le hotel najmanje omajati sodbe o odličnih kvalitetah Tratinikove umetnosti.

In še nekaj: Vi pišete o tujem evetju bivših umetnikov? (vprašalnik pristavlja Vi) pokrovet pri nas!

In to pot? Ne pomnim razstave vseh teh skoro dvajset let, v kateri bi kumovalo toliko tujih botrov, in to predvsem v onih prostorih, ki jih proglašate za edini hram prave ortodoksne razoraške umetnosti.

Naj postrežem: Klintijada je n. pr. »življenje« in sploh Klimt vsepovsod v levi sobi. In ostali kumi. Egon Schiele, ki se gerira skoro očetoško, Böhrer, Schwalbach, Lehmbrock, Geiger, simbolisti kova vitezov reda Rose et Croix, od kiparjev poleg že imenovanega Lehmbrocka predvsem Arhipenko (umetnik!) in Barlach, in tako dalje, da ne govorim o Kandinskem in Skrijabina teorijah... Na kratko, mošt, mošt in huda brozga, ko pa vino zavre in se ga izčisti, — vederemo. Vis-a-vis pa kumi stari Tintoret in če boste res »prestrmeli« celo popoldne v tem svečišču, doživeli boste, kako prijetno je flirtanje z beneško renesanso.

Naj končam! Ne reagiral bi na vsa Vaša izjavljanja, da ste se izognili cinični zahrbtnosti žalostnega napada.

Preko Vaše sodbe grem na dnevni red, kajti v predalu hranim vse drugo sodbo, ki jo je napisal ob priliki jugoslovenske razstave v Parizu sloviti kritik Lebesque v »La République de l'Olse«, kjer piše o Groharyu in meni naslednje:

— **Naši delegati pri reparacijski komisiji odpotujejo v Pariz.** Beograd, 7. junija. Delegati naše vlade Kumandot, Dragotin Protić in Janković odpotujejo danes v Pariz, kjer ostanejo kakih deset do dvanaest dni. Za časa svojega bivanja tamkaj bodo ostali v stalnih stikih z našo vlado v Beogradu. Njihova naloga je, da predložijo reparacijski komisiji nove predloge glede sodelovanja naše države pri regulaciji vprašanja o vojni odškodnini. V beogradskih vladnih krogih se trdi, da bo delegacija uspelo doseči pri reparacijski komisiji izplačilo 4% do 5% vojne odškodnine.

— **Interpelacija komunističnih poslancev radi misije Take Jonescuja.** Beograd, 7. junija. Komunistični poslanci Života Milojković, Vladimir Čopić in Miloš Trebinjac so predložili ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću interpelacijo povodom prihoda romunskega ministra zunanjih del Take Jonescuja ter zahtevali odgovor na sledeče vprašanja: 1.) ali je res, da je naša vlada sklenila z romunsko vojno konvencijo proti sovjetski Rusiji; 2.) kakne potrebe in nagibi so vodili našo državo pri sklenitvi te konvencije; 3.) ali misli naša vlada aktivno pomagati v avanturni politiki male antante ki ni ničesar drugega, nego orožje v rokah velike antante, ki je zopet eksponent in izvršitelj imperialističnih in kontrarevolucionarnih politikov? — Komunistični poslanci zahtevajo, da da Nikola Pašić odgovor na ta vprašanja na eni prihodnji seji konstituentne.

— **Revizija do sedaj izdanih odredb.** Beograd, 7. junija. Po odloku ministrstva pravde se bo sestavila posebna komisija strokovnjakov, ki bo na podlagi člena 130. ustavnega načrta imela nalogo, da izvrši pregled vseh odredb in zakonov, ki so bili izdani od 1. decembra 1918, pa do danes in ki jih je vladar podpisal ter so izšli v »Službenih Novinah«. Komisija strokovnjakov naj oceni, katere navedbe in zakoni naj ostanejo v veljavi in katere bi kazalo ukiniti, ker je mnogo takih, ki so v nasprotju z našo bodočo ustavo. Vsa ministrstva, ki so izdala kakne navedbe, imajo zbrati vse tozadnje material in določiti po enega referenta v to komisijo strokovnjakov.

— **Vesti o ženitvi našega prestolonaslednika.** Subotički »Nevest« prinaša vest, da so se v političnih krogih pojavile nove kombinacije glede ženitve našega prestolonaslednika. Po teh vesteh želi francoska vlada, da bi se prestolonaslednik regent Aleksander poročil s kako orleansko princezino. Zatrjuje se celo, da so v tem oziru tudi že v teku dogovori z Vatikanom, ker baje naša vlada zahteva, da naj se možki potomci odgoje v pravoslavni veri. — Kakor običajno, bodo tudi te vesti samo prazne kombinacije.

— **Se n' est pas qu' il faille mépriser le néo - impressionisme vibrant et consciencieux d' un Grohar, l' art Matoyant d' un Vavpotič, bien au contraire: ces travailleurs de la première heure, en s' inspirant des écoles occidentales out permis à leurs émules des recherches d' un autre ordre.**

Smatrali boste to za netaktno sebehvaljo, toda za svojo obrambo sem upravičen poslužiti se istega sredstva, ki so se ga pred mano posluževali že tolikrat drugi. Vsaka najmanjša dobra kritika, izšla v tujem časopisu, se je prav radodarno objavljala tudi v našem časopisu, zlasti kadar je šlo za izvestne kolege, zamočevala pa se je vsakrat, kadarkoli so na Dunaju ali drugod krtačili in trgali...

Ko je pa šlo enkrat za me, — so obmolknili vsi. Zame so pač izjemni zakoni.

— **Brezpomembna notica.** Se mi posmejete, »kaj to vlačim na dan«! Za me pomembna, ker vem, da klub dejstva, da so bili v petlet palajsu zastopani vsi naši najboljši umetniki, nekateri kot Jakopič, Vesel, Stern, tudi Tratinik celo bogato in z najboljšimi deli, — niso vse francoske kritike črnille niti besedice o njih, in da je Lebesque, eden najmodernejših francoskih kritikov (ekspresionist!) edini omenil poleg — kolika blasfemija, kaj ne? — Groharia tudi mojo malenkost — ni odtelita njegova sodba tisočkrat vse vaše zafrakcije, vsa vaša smešnja in poniževanja, ki jih — in pritrčila mi bo vsa slovenska javnost — res nisem zaslužil.

(Konec.)

— **Ostavka ravnatelja državnih carin.** Ravnatelj državnih carin Sava Kučić je postal demisijski. Ostavka je v zvezi s italijanskimi pogajani. Njegov naslednik bo prejelo Bogdan Bogdanović.

— **Naši klerikalci.** Beograd, 7. junija. Jugoslovanski klub ima danes svojo sejo. Posvetuje se o nadaljnjem postopanju v konstituenti.

— **Kongres jadranskih mest.** Spadajočih pod Italijo, se je vršil v Benetkah 30. in 31. m. m. Namesto da bi se bila čula na tem kongresu kakšna pametna beseda glede bodočnosti prizadetih mest, se je izpremenil kongres v navadno irredentistično manifestacijo, polno zabavljanja na Jugoslavijo. V tolažbo dalmatinskim Italijanom so govorniki trdili, da se Jugoslavija ne bo mogla držati, zbog česar pride Dalmacija gotovo pod Italijo. Kongres se je bavil namesto z vprašanji jadranskih mest, ki jih je nebroj, celo z neodvisnostjo Črnogore in prejel neko tozadnje resolucijo. Vseposvodi kažejo Italijani svoje sovraštvo do Jugoslavije, na to pa za svoje sovraštvo zahtevajo, da bi jih ml prav visoko spoštovali in vroče ljubili. Vojni čas je Italijanom precej hudo možgane zmešal!

— **Prekinjeno zasedanje konstituentne.** Radi muslimanskega praznika bajrama so bile seje ustavotvorne skupščine odgojene do petka ob 16. Na dnevnem redu so nastopne interpelacije: interpelacija poslanca Moskovljevića o gospodarstvu na Topčideru, posl. Deržića o kaosu na železnih in posl. Milojkovića o rudarski stavki. Konstituenta je posl. Miloradu Draškoviću dovolila 15dnevni dopust. Radi odgoditve seje ustavotvorne skupščine so poslanci odpotovali domov in je zato v političnem življenju nastalo zatijše.

— **Nemško - jugoslovenska družba.** »Frankfurter Ztg.« poroča, da se je vršilo v veliki dvorani trgovske zbornice v Frankfurtu zborovanje v svrhu ustanovitve »Nemško - jugoslovenskega društva«. Po predloženih pravilih ima društvo svrhu, da z znanstvenimi predavanji, literarnimi in muzikalnimi večeri, izložbami, objavami itd., pa tudi z osebnimi poselnimi seznanji nemški narod s kulturo jugoslovenskega naroda, da se tako zgradi kulturni most med obema narodoma. Profesor Lommel je poročal o razvoju jugoslovenskih jezikov, župnik dr. Schwarzlose o gospodarskih razmerah Jugoslavije, Herman Wendel je izjavil, da se ne sme misliti, da je društvo morda politično ali imperijalistično. Govoril je obširno o ozihih odnosih med nemško in jugoslovensko kulturo. Društvo je ustanovljeno. Na zborovanju so bili navzoči bankirja Enden in Majer, pisatelj dr. Paquet, trgovski učitelj Roethe, dr. Simon, prof. Žižek, med drugimi tudi nemški poslanik v Beogradu dr. Keller. V odboru je tudi priv. docent v Monakovem dr. Gese-man in bivši minister dr. Köster.

— **Viljem sanja o novem nemškem cesarju.** Iz Berolina poročajo: Berolinski pevsko društvo je bilo dobilo leta 1913. premijo, ki jo je določil cesar Viljem. Po pravilih bi se moralo društvo letos znova boriti za obdržanje premije, to je zlate verižice. Predsednik društva se je obrnil tozadevno na nemškega cesarja, ki je odgovoril tako-le: »Pevsko društvo je dobilo leta 1913. cesarjevo verižico. Društvo obdrži premijo, dokler drug cesar ne razpiše nove tekmice, da se bo moglo društvo znova boriti za premijo.« Kakor se vidi, Viljem sanja o restavraciji cesarske moči v Nemčiji, sam za se pa je obupal, da bi še kdaj prišel na prestol.

— **Madžarska vlada hoče vspostaviti konstitucionalno svobodo.** Grof Bethlen je govoril v narodni skupščini o vspostavitvi konstitucionalnih svobod. Manjšine bodo deležne popolne svobode in enakosti. Vsi bodo imeli svoj elementarni in višji poduk v materinščini itd. Ako misli grof Bethlen, da je s tako izjavo učinkoval na severne in južne sosedse, se jako moti. Sicer pa v celi Evropi ni človeka, ki bi Madžarom še kaj verjel.

Iz naše kraljevine.

— **Otvoritev klinike za kirurgijo v Zagrebu.** Dne 13. junija se otvorila v Zagrebu klinika za kirurgijo in notranje bolezni. Obenem se otvorita tudi ambulatorija, v katerih se bodo silromaki brezplačno zdravniško preiskovali in zdravili.

— **»Radišin dan« i »Tjedan« u god. 1921.** Radi nepredvidljivih preka smo proslavili »Radišinog dana« u provinciji preložili od 12. lipnja na nedeljelju, dne 19. lipnja 1921., što molimo na znanje uzeti prema tomu sve shodno odrediti. Budući da je time proslava »Radišinog dana« odgođena na tjedan dana kasnije, to držimo, da ne će radi toga nastati »nikakove poteškoće u provedbi već ustanovljenih programa u podjedinim mjestima. — Ujedno smo konačno ustanovili, da će se sabiranje dobrovoljnih prinosa za »Hrvatskog Radišu« obaviti u Zagrebu na blagdan sv. Cirila i Metoda, t. j. u utorak 5. srpnja 1921.

— **Spojitvev Beograda z Zemunom.** V ministru za javna dela so bili predloženi trije načrti za spojitve Beograda z Zemunom po mostu in tramvaju. Načrte je predložil angleški konzorij, ki zahteva eksploatacijo naprav za 60 let.

— **Gozdarski kongres.** Zagreb, 7. junija. Danes je kongres gozdarjev nadaljeval svoje delo. Z veliko većino se

je sprejel predlog, naj se nova edinstvena država imenuje Jugoslavija. Šeško gozdarstvo društvo se je glasovanju o tem odtegnilo. Danes so ves dan razpravljali o pravilih.

Neodrešena domovina.

— **V Građcu** se je otvorila kopalniška sezona. Uprava vabi goste v posete z velikimi lepaki, na katerih je — našim razmeram primerno — tiskano z debelimi črkami, da se Neitalijanom garantira, da ne bodo trpeli zaradi svoje narodnosti nikakega zlostavljanja. — Pravijo, da trpi Građec po vojni močno vsled malarije.

— **Goriški občinski svet** je sklenil v svoji seji, pozvati goriški tehnični oddelek, da odda javna dela v mestu in okolici v prvi vrsti domačim tujdom. Vsa Italija namreč smatra Gorico kot nekako obljubljeno deželo in jo je poplavila z neštevilnimi podjetji iz starega kraljevstva, ki odjedajo domačim kruh. Mestni svet sam smatra torej že za potrebno, da je treba blagoslov iz Italije omejiti.

— **Goriški listi** še vedno pridno komentirajo volilno blamažo. Liberalci pravijo v »Voce dell' Isonzo«, da so Furlani glasovali za Tuntarja, ker so avstrijanci, republikanci »Liberta« ošteva vlado, da tekem dveh let ni znala ničesar napraviti, da bi si pridobila Furlanijo; najnovejša »L' Azione«, glasilo fašistov, pa pravi, da sta Voce in Liberta povedali samo polovico resnice: res da je kriv Faldutti in Bugatto ter italijanska vlada, je pa tu še tretji krivec in ta je meščanstvo, »nesposobno, da bi razumelo, da se v naši deželi s silo doseže ravno nasproten rezultat.« Fašisti se torej sami sebe po zobeh tolčejo. Popolnoma po pravici.

— **Napad v Gorici.** Pred par dnevi se je sprejel Jožef Mikluž iz Pevme zvečer okoli 10. ure v bližini starega pokopališča na Korsu Vittorio Emanuele. Nenadoma pritečeta s pokopališča, ki je spremenjeno sedaj v park, dva malopridneža s pištolami v rokah, eden izmed njih je Mikluža držal, drugi pa mu je pobral iz žepa uro. — Na dvorišču Sv. Hilarija stanuje neka Marija Susić. Neko noč je vdrla v njeno stanovanje pet tolovajev. Ker

niso našli nikakega denarja, so starko pretepli; drugi dan so jo našli ljudje v stanovanju napol mrtvo. Ko se zvečer enkrat stemni, ni o kakem varnostnem organu v mestu ne duha na sluha.

— **Nerazpočen šrapnel.** Ivan Gorjup iz Lokova 39 je našel na polju nerazpočen šrapnel. Hotel ga je izprazniti, pa mu je v rokah razpočil in mu prizadel težke poškodbe. Prenesli so ga v goriško bolnišnico, kjer so mu amputirali nogo, toda vse zdravniško znanje ga ni moglo več rešiti; umrl je na posledicah.

— **Idrija.** Sprejemni izpiti za prvi razred državne višje realko in nižje gimnazije so bodo vršili dne 1. julija t. l. Isti dan tudi za višje razrede na obeh zavodih. Zrelostni izpiti na državni gimnaziji in na višji realki se prične 27. t. m. in sicer pisnični, ustmeni slede v prvi polovici meseca julija.

— **V zaporih v Gorici** je vse polno slovenskih ljudi. Meseca in meseca čakajo za malenkosti da bi jih zasliali in izpustili. Ali nikdo se ne zmeni zanje in brezuspešno so vse njihove pritožbe. Prigodi se, da tako radi lepšega zapro kakšnega fašistovskega divjaka, ki meče bombe in požiga slovenske domove, ali tako italijanske zločince izpuste včasih takoj, včasih pa po par dneh. Pred nekaj dnevi so vsi jetniki glasno protestirali proti takemu enostranskemu in nečloveškemu početju; Italijanska justica je divjaka.

— **Vjetnike v tržaških tečajih** strašno trpinčijo. Radi tega trpinčenja se vrši sedaj preiskava, ki je dognala na 40 vjetniških sledov udarcev s palicami in bičevkami, dasi je poteklo že 15 dni, odkar so bili tepeni. Na nekaterih je zdravnik uredil sledove bro in globoko zareze, ki so jih povzročile verige. Najhujša postopa z vjetniki brigadir Skifano, ki je nekemu aretirancu pljunil v usta in ga prišilil, da je moral pljunek pogoltniti. Odgovoren za vse pa je poročnik Faggioni, ki daje svojim podrejenim organom tako lepa navodila za postopanju z vjetniki.

— **V Romaju** so fašisti zasedli dvorano Konzumnega društva in jo drže neovirano v svojih rokah, ker se oblast ne zgame proti njim.

Telefonska in brzajauna poročila.

SPORAZUM MED PAŠIČEM IN TAKE JONESCOM.

— **Beograd, 7. junija.** Danes sta imela ministrski predsednik Nikola Pašić in romunski ministrski predsednik Take Jonescu daljšo konferenco glede sklenitve sporazuma med našo državo in Romunijo. Ob 11.15 dopoldne sta podpisala sporazum med našo državo in Romunijo, ki je identičen z našim sporazumom s Češkoslovaško in s katerim se garantira obojestransko izpolnitev in varstvo zaključkov mirovnih pogodb napram Bolgariki, Avstriji in Madžarski. V političnih krogih se sodi, da so se na ta način zaključila pogajanja med nami in Romunijo s popolnim uspehom.

SEJA USTAVNEGA ODSEKA.

— **d Beograd, 6. junija.** Današnja seja ustavnega odseka se je pričela ob 10. dopoldne. Razpravljalo se je o amendentih VII. oddelka ustave, ki govori o narodni skupščini. Jugoslovanski klub je predlagal k členu 69. tako izpremembo, po kateri bi narodno predstavništvo imelo obsejati iz dveh koordiniranih skupščin, ene politične in ene socialno-gospodarske. Ta predlog je bil odklonjen. Nadalje so radikalec Milan Simonović in tovariši predlagali, naj vsakih 35.000 prebivalcev voli po enega poslance. V tej zadevi je bil sprejet predlog poslanca Ljube Jovanovića, ki se glasi: »Vsakih 40.000 prebivalcev voli po enega poslance. Ako je ostanek v dotični volilni ednici večji kakor 25.000, voli ta ostanek še enega poslance.« Ta predlog je bil sprejet z večino glasov. K členu 70. je predlagal poslanec Pavel Angelić, naj se s posebnim stavkom prizna aktivna in pasivna volilna pravica pri občinskih volitvah tudi ženskam. Predlog pa je bil odklonjen. Socijalisti so predlagali, naj bi imeli volilno pravico vsi državljani brez razlike spola, samo da so toliko stari, kolikor predvideva predlog vlade. Tudi ta izprememba je bila odklonjena. Odklonjeni so bili tudi vsi predlogi za izpremembe členov 71. in 72. O členu 73. bodo stranke še razpravljale, člen 74. pa je bil sprejet brez ugovorov. Seja je bila končana ob 12.30.

EVAKUACIJA DRUGE ZONE V DALMACIJI.

— **Šebenik, 7. junija.** Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da se izvrši evakuacija druge zone dne 15. t. m. Komisija se sestane 9. t. m.

IZ DEŽELE ANARHIJE.

— **Pistoja, 7. junija.** Izginil je bil fašist Urbani. Iskali so in iskali, pa nobenega sledu. Slednjič se je dognalo, da so ga komunisti ubili. Ko je Urbani obležal mrtve, so dvignili komunisti truplo in vtaknili glavo v kinečo vodo. Potem so vzeli velike nože in razkosali truplo na pet delov. Glavo, roke in noge so spravili v vrečo in jo zažgali v bližini svojega doma, druge dele telesa pa so zakopali drugje. Morilci so aretirani. — Spopadi med fašisti in komunisti se vrše v raznih krajih

dan na dan brez prestanka. Divjastvo je vedno hujše.

TIROLSKI DEŽELNI ZBOR.

— **d Innsbruck, 7. junija.** Novo izvoljeni deželni zbor se je sestel danes popoldne, da se konstituirajo. Ko so vsi poslanci prisegli v roke starostnega predsednika Volkshammerja, je bil poslanec dr. Stumpf izvoljen za deželnega glavarja. Pri volitvi deželne vlade, za katero sta bili predloženi skupna lista ljudske stranke in Veleneccev ter lista socialnih demokratov, je odpadlo na prvo 31 glasov. Izvoljeni so bili: dr. Hans Peas (prvi namestnik deželnega glavarja), magister dr. Haidegger, dr. Pusch in Gebhard za ljudsko stranko, Zösmayer za Velenecce in dr. Franz Grüner (drugi namestnik deželnega glavarja) za socialne demokrate.

ZARADI MIROVNE POGODBE Z MADŽARSKO.

— **d London, 6. junija.** V poslanski zbornici je staval neki poslanec z ozirom na to, da je angleška vlada ratificirala madžarsko mirovno pogodbo, vprašanje, kaj sta madžarska in jugoslovenska vlada ukrenili, da izpraznita nemško ozemlje Zapadne Madžarske in pečujsko premogovno ozemlje. Dr. žavni podtajnik v zunanjem uradu Harmsworth je odvrnil, da more stopiti mirovna pogodba v veljavo šele takrat, ko bodo deponirale tri alirane in asociirane velesile kakor tudi Madžarska ratifikacijske listine. Kakor hitro se to zgodi, se bodo storili koraki, da se zagotovi izvedba pogodbe. Doslej je samo britanska, italijanska in madžarska vlada poslala ratifikacijske listine v Pariz, da bi se deponirale.

VSTAJA V ZGORNJI ŠLEZIJ.

— **d Berlin, 7. junija.** »Berliner Tageblatt« javlja iz Opol: General Höfer je imel z angl. gen. Hennek kerjem razgovor, v katerem je ta izjavil, da je izvrševalni organ medzavezniške komisije in mora nemški samooobrani prepovedati nadaljnje prodiranje. Isto prepoved je izrekel voditeljem poljskih upornikov. Ako bi uporniki navzlic prepovedi nadaljevali svoje napade, se polaste dotičnih mest takoj angleške čete.

— **d London, 7. junija.** »Times« poročajo iz Opol: General Hofer je v nekem razgovoru z angleškimi častniki izjavil, da se obvezuje, da toliko časa ne bo začel prodirati, dokler se Poljaki ne bodo ganili. List pripominja k temu, da je ravno to težkoča, zakaj nihče, najmanj pa štab upornikov ne more jamčiti, da bodo uporniki mirovali. Štab poljskih upornikov sestoji po večini iz Poljakov, ki niso pristojni v Zgornjo Šlezijo.

— **d Varšava, 7. junija.** Frontno poročilo vsištcev v Gornji Šleziji

— Vnanja trgovina Poljske leta 1920. Vnanja trgovina Poljske se je leta 1920, kljub trajni močni pasivnosti, znatno povzdignila. Kakor je razvidno iz najnovejših mesečnih poročil tekočega leta napreduje ta razvoj tudi nadalje. Skupno je znašal izvoz leta 1920 620.315 ton, uvoz pa 3.529.811 ton; uvoz presega torej v znatni množini

izvoz. Izvažalo se je v Nemčijo (223 tisoč 731 ton), v Avstrijo (190.700 ton), v Čehoslovaško (74.704 ton) in v Anglijo (14.018 ton). Glavni uvozni predmet je premog, katerega se je samo iz Gornje Šlezije uvozilo 1. 1920 2.609.610 ton. Poljska ne izvažala samo surovin (349.000 ton) temveč tudi polu- in gotove izdelke (210.000 ton).

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. junija 1921.

— Pred volitvijo ljubljanskega župana. Pod predsedstvom najstarejšega občinskega odbornika I. Jegliča se sestane danes ob 17. mestni občinski svet k svoji prvi seji, da izvoli župana in podžupana. Situacija v občinskem svetu je do celja nejasna. Vse stranke zatrjujejo, da niso sklenile med sabo nobene kompromisa. Koliko so te trditve resnične, bo pokazala volitev. Pri prvem glasovanju bo vsaka stranka vsekakor oddala glasovnice za svojega kandidata. Kakor se govori, bodo pri drugem glasovanju oddali klerikalci toliko svojih glasov narodnim socialcem, da bo prišel narodno socialni kandidat v ožjo volitev. Pri ožji volitvi bodo v tem slučaju klerikalci kompaktno glasovali za narodnega socialca. Kakšno stališče bodo pri tem zavzeli socialni demokrati in komunisti, ni znano. Ni izključeno, da bodo glasovali tudi ti za narodnega socialca. Kot narodno socialna kandidata za župana se imenujeta tiskar Anton Pesek in poštni uradnik Urbančič. V slučaju, da bi se pri ožji volitvi med demokratskim kandidatom dr. Karlom Trillerjem in narodno socialnim kandidatom vzdržali volitve socialni demokrati, komunisti in samostojni kmet, bi imela oba kandidata 18 glasov, na kar bi moral odločiti žreb. Vsa Ljubljana in njeno pač tudi vsa Slovenija z nepotostjo pričakuje izida volitev, ker pač naši javnosti ne more biti vse eno, kdo bo reprezentant slovenske prestolice. Občinstvu je dovoljen vstop na galerijo proti vstopnicam, ki jih je izdal mestni magistrat.

— Konstituiranje občinskega odbora v Mariboru. Kakor čujemo, je deželna vlada rekurz proti občinskim volitvam v Mariboru zavrnila. Z ozirom na to se takoj razpiše volitve župana in podžupana, ki se bodo vršile začetkom prihodnjega tedna.

— Hitrost poslovanja okrajnega glavarstva v Radovljici. Ze pred mesecem so se vršile občinske volitve v Bohinjski Srednjivasi. Klerikalci so pogoreli. Ker jim je zelo žal, da bodo morali pustiti občinsko gospodarstvo, si hočejo pomagati s tem, da bi pregovorili nekaj naprednih ljudi za se. Vložili so pritožbo proti volitvi. Okrajno glavarstvo bi moralo pritožbo tekom osmih dni predložiti deželni vladi v rešitev. Tega pa okrajno glavarstvo do danes še ni storilo. Ali je znal okrajni glavar samo takrat hitro poslovati, ko se je šlo za preganjanje naprednih ljudi na Bledu? Takrat se je g. okrajni glavar osebno potrudil na Bled z največjo naglico, danes pa ne zna izpolniti predpisa § 43. glede pritožb. Če se torej okrajnemu glavarstvu v Radovljici tri leta ne bo zljubilo predložiti spisov deželni vladi, bodo čakali v Srednjivasi tri leta na župansko volitev. Pozivamo deželno vlado, da napravi tu red!

— Tako se ne sme postopati! Lanako leto je prodala neka kmetica v žirovski dolini v sosedno vas svojo kravo. Dohajala je zanj nad 6000 kron. Dognalo se je, da leži vas, kamor je prodala kravo, onkraj demarkacijske črte. Zato se je proti posestniku uvedlo kazensko postopanje radi tihotapljenja. H kmetici je prišel orožnik ter ji zaplenil skupilo po 6000 K. Takrat so bili v veljavi še stari avstrijski tisočaki. Vsi zaplenjeni tisočaki so bili pravilno zigosani. Zaplenjeno svoto je orožnik poslal finančni oblasti v Ljubljano. Pred nekaj tedni se je kazensko postopanje proti kmetici ustavilo, ker se je dognalo, da je ne zadene nobena krivda. Finančna oblast je na to vrnila zaplenjene tisočake in sicer prav tiste, t. j. stare avstrijske zigosane tisočake, ki o pa, kakor je znano, že davno vzeti iz prometa in vsled tega neveljavni. Finančna oblast torej ni smatrala za potrebno, da bi konfiscirane tisočake dala pravočasno zame-

njati. Kmetici grozi nevarnost, da izgubi 6000 kron. Beležimo ta slučaj in pravimo: Tako naši uradi ne smejo postopati! Ali se je potem čuditi, da se širi med ljudstvom boljševiško razpoloženje, ako si posamni uradni organi tako lahkomišlno in brezvestno igrajo z ljudskimi interesi?

— Šolsko leto 1920—21 se zaključuje na srednjih šolah in učiteljih. Z na srednjih šolah in učiteljih z dnem 28. junija; pričetek šolskega leta 1921—22 pa bo 14. septembra, s poukom pa se bo pričelo 15. septembra. To velja tudi za ljudske in meščanske šole v mestih, kjer se nahajajo gori omenjene srednje šole. Letna izpričevala se bodo poslala srednješolskim dijakom po pošti.

— Iz politične službe. Premeščeni so: od poverjenstva za notranje zadeve k predsedništvu deželne vlade za Slovenijo dvorni svetnik dr. Leon Stare, višji policijski svetnik Mihael Perot, okrajni glavar Franc Lazarini in ravnatelj pomožnih uradov Anton Zorko; od predsedništva deželne vlade k poverjenstvu za notranje zadeve vladni svetnik dr. Rudolf Andrejka in deželni tajnik I. razreda Henrik Pfeifer. — Alojzij Čevna, kanclist pri okr. glavarstvu v Logatcu, je premeščen k okr. glavarstvu v Brežicah.

— Iz živinozdravniške službe Državnemu višjemu živinozdravniku Josipu Stuparju v Metliki se je podelilo mesto uradnega živinozdravnika in veterinarskega poročevalca v Črnomlju, provizornemu državnemu živinozdravniku Leopoldu Varlu v Mokronogu pa mesto uradnega živinozdravnika in veterinarskega poročevalca v Krškem.

— Iz policijske službe. Josip Otruba, orožniški stražmojster v p. je imenovan za policijskega kanclista v XI. čin. razredu pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani.

— Čemu to? Naš deželni muzej je ob nedeljah in praznikih odprt eno samo pičlo uro. Če ne stoji ob 11. uri točno pred glavnim vhodom, pa si nisi v stanu natanko ogledati vseh zbirk po sobah in hodnikih v par četrt ure. Zlasti pa ne šolska mladina. Človek res ne ve, čemu se pri našem muzeju tako prakticira, ko so muzeji te vrste drugod odprti po ves dopoldan. Naj bo torej ob takih dneh muzej odprt vsaj 2 uri!

— Opustitev poštne nabiralnice Marija Snežna. S 30. aprilom t. l. je prenehala poslovati poštna nabiralnica Marija Snežna (Zg. Cmurjek), s 1. junijem t. l. pa se razširi dostavljanje p. pošilk po selskem pismonošju poštne urada Zg. Cmurjek na sledeče kraje: Marija Snežna, Zgornja Velka in Rabenberg. Dostavljalo se bo v teh krajih vsak tork, četrtek in soboto.

— Zaprta cesta. Da se morejo na stavbišču »Sokola« I. težaka in podobna dela neovirano in redno izvrševati, so te dni oni del ceste, ki pelje od mitnice na Radeckega cesti skozi Tabor do Prisojne ulice (vokal belgijske vojašnice), za vozni in tovorni promet zaprli.

— Z Grosuplja nam pišejo: Dne 17. t. m. se je vršila v občini Grosuplje volitev župana in obč. starešinstva. Za župana je bil izvoljen posestnik Jože Kadunc iz Štranske vasi, za svetovalce pa 2 odbornika SKS in 2 od stranke malih kmetov in delavcev. Kandidata SLS so propadli na vsi črti. Čez petdeset let so vladali v tej občini klerikalci, bila je to ena najbolj zagrizenih klerikalnih trdnjav. »Domoljub« od 11. m. m. se norčuje iz SKS, se priljuje in hvali odbornike stranke malih kmetov in delavcev. Posebno se dopisnik zaletava v g. Ivana Rusa. Pomagalo pa jim to ni nič. Odgovor na nesramni in lažnjavi dopis pa so dobili na dan županskih volitev. S tem, da je občina prišla v napredne roke, je konec farovski komande. V občini vlada vsled tega veliko navdušenje in zadovoljstvo.

— Zaradi ureditve ceste s cestnim valjarjem v Kolodvorski

ulici je sedaj ta cesta za vozni promet za par dni zaprta.

— Strelodolci na drogih. V vasi Ziberše nad Logatcem, ki šteje kakih 30 hiš, nimajo cerkve, torej tudi ne zvonika. Ker leži vas par sto metrov visoko nad Logatcem, imajo posestniki zaradi varnosti pred strelo postavljene na samem ali pritrjene na visokih drevesih strelodolce z odvajalno žico, ki jih ob hudih urah in nevihtah obvaruje pred elementarno nezgodo.

— Hišnim posestnikom! Na zadnjem občnem zboru se je določila za tekoče leto sledeča članarina: Pri hišah do stanarine letnih 3000 K — 20 K, do 6000 K — 40 K in nad 6000 K letnih 60 K. Hišni posestniki se prostijo, da določeno članarino poravnajo po njim vže dostavljenih položnicah v najkrajšem času. Kateri posestnik se nahaja v boljših gnetih razmerah oziroma, kateri hoče za našo organizacijo prispevati večjo svoto, naj blagovoli nakazati večji prispevek. Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

— Otvoritev brzoljave in telefona pri Sv. Janezu ob Boh. jezeru. Pri sezijskem poštnem uradu Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru se je otvorila dne 1. t. m. brzoljava postaja in telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

— Majniški izlet šišenske dečke ljudske šolske mladine na Vrhniko. V soboto 4. t. m. ob zgodnji jutranji uri je odšlo 278 učencev šišenske dečke ljudske šole na majniški izlet na Vrhniko pod vodstvom g. nadučitelja Furlana in učiteljstva. Iz Borovnice je odšla mladina, razdeljena v četo, peš na Vrhniko. Med potjo sta kratkočasila jo boben in trobentač. Čvrsto je stopala mladež, prepevajoč jugoslovenske pesmi. Vsepolno je lepih momentov iz tega izleta in težko je v kratkem sestavku to opisati. Omeniti se mora, da je šišenska mladina dokazala umevanje do discipline in da so pravi Jugoslovenci. Čast zavednim staršem in vstrajnosti učiteljstva. Ko je pregledala mladina vrhniško okolico, je s prepevanjem »Jugoslovenska mati, nemoj tugoovati« vkorakala v trg. Resno so stopali malčki, ker trobentač je pred trgov zatrobil »Pozor«. Po kosilu se je mladina zbrala in prozajala proste vaje, zložene po češki narodni »Naša pravica ob petju mladine. Po telovadbi se je mladina zbrala na krasnem vrtu gostilniških prostorov pod senco kostanjevih dreves. V vznesenih besedah je šolski voditelj g. Furlan nagovoril mladino, jo opozoril na krivično demarkacijsko črto, zaslužene brate in hrabre naše Srbe, ki so zemljelačnega Italijana vendar ustavili na krivičnem pohodu na naše ozemlje. Oko marsikaterega Vrhnika je postalo solzno, ko je ta nadebudna mladina iz čelaga grla navdušeno odpevala »Bože pravde«, »Le pa naša domovina« in »Naprej«. Učenci so deklamirali »Sočje«, »Pesem trendistov«, »Istria« in »Boždanček o Jugoslaviji«. Tovarša učiteljskega zbora sta se zahvalila g. voditelju za lepo inženirski izlet ter se zahvalila v imenu mladine za vse lepo in dobro. Ne smemo pozabiti govor g. učitelja srbo-hrvaščine Jedrlička, ki je deco opomnil na kraljevič Marka in njegov duh, ki je nam pripomogel do slobode. Prireditelj je prekrasno uspešno in ostane vsem v neizbrisnem spominu.

— Iz Zagorja ob Savi nam pišejo: V tukajšnjem gasilskem društvu vladajo kaj čudne razmere. Spočetka, takoj po ustanovitvi pred 13 leti se je društvo še precej lepo in dobro razvijalo, po smrti tedanjega načelnika pa se je društvo vedno bolj in bolj pogrezalo v strankarske vode, sprva klerikalne, sedaj pa komunistične. Na zadnjem občnem zboru je bil izvoljen po večini komunističen odbor in pod vodstvom načelnikovega namestnika g. M. Repovža se je društvo dne 29. maja t. l. udeležilo 10letnice gasilnega društva na Trojanah, kjer je prišlo do pretepa med gasilci in civilnim prebivalstvom. Za ta izlet so si nabavili naši gasilci posebne nove znake, krvavordeče barve z zlatim napisom »Zagorjec«, da že s tem pokažejo, kakega prepričanja je društvo. Kakor se zagotavlja, tudi poslovanje v društvu samem in na gospodarstvu nikakor ni v redu. Knjige so neredno vodene, računi brez potrebnih prilog. Med vojno so se prodale brizgalne cevi kmetom za smešne cene, tako da bi bila danes za Zagorje velika nesreča, če bi izbruhnil požar. Mesto da bi se skušalo spraviti v red gasilno orodje in si nabaviti potrebne gasilne cevi, se pa agitira za nabavo društvene zastave, ki naj bi stala nič več in nič manj kakor samo 42.000 kron. Upati je, da bo treznomiselnost občinstvo uvidelo, da tako gospodarstvo v gasilnem društvu ni v prid občini in da zato ne bo nasledlo prošnjam po prispevkih za zastavo. Zveza gasilnih društev bi morala v tem slučaju energično poseči vmes in podčrti društvo, da pri gasilnih društvih ne gre za paračo in strankarstvo, marveč edino za dobro-

bit občine, ki se jo hoče obvarovati pred škodo po požarih.

— Tragičen dogodek v vlakcu. Ana Gratiš, posestnika žena rodom iz vukovarske okolice, je bila z vsoto družino v Ameriki. Tam je pustila moža in otroke ter se vračala iz New Yorka v domovino. V tržaškem osebem vlakcu se je vozila proti Ljubljani. Med vožnjo na progi Rakek-Logatec je v kupelu mahoma pograbila za mal nož in si začela v divjem krikcu in duševni zmedenosti, govoreč nerazločno besede, rezati žile-odvodnice na obeh rokah v zapestju. Sopotniki so hitro skočili s sedežev in jo prišli. V Logatcu so jo potem spravili iz vlaka in jo izročili županstvu. V Logatcu so ji rane provizorično obvezali, nakar so jo odpeljali v spremstvu občinskega sluga v ljubljansko javno bolnico. Žena je 53 let stara in ima pri sebi zelo mnogo tuje valute: dolarje, šilinge, francoske franke in lire. V Logatcu je napisala tudi pismo možu. Na sedmem oddelku ljubljanske bolnice je bila sprejeta, toda še vedno je vsa zmedena in nič ne govori.

— Zadnji naliv je napravil na polju po Gorenjskem in Dolenjskem obilo škode, ker so žita poležana in sadno drevje od viharja polomljeno. Tudi po travnikih, kjer je že visoka trava, je mnogo poležane, in na nižje ležeče travnike je bilo nanešeno mnogo peska.

— Nasilno deložiranje vpok. kapetana je za naše razmere nenavaden in skrajno mučen pojav. Slovenski orožniški častnik hoče deložirati z orožniški vpok. orožniškega častnika Slovenca na vse zgodaj, ko je obitli še v postelji; to je prizor, ki mora razburiti najbolj mirno dušo. Deložiranec se sile ubrani s tem, da strelja skozi okno ter opozori na nasilnost ljudi na ulici, to je način samoobrambe, ki ga je izval skrajni obup. Vpokojenec je mlad mož, v Ljubljani okoli 20 let znan kot vedno narodno zaveden Slovenec, ki se ni niti pod avstro-ogrskim režimom ni strašil javno kazati, da je zvest Slovenec. Ta mož si je na vojni nakopal bolezen, da je bil končno porabljen le v pisarni; toda ob prevratu je zopet energično deloval za urejenje kaotičnih razmer v Ljubljani. Bil je po narodni vladi dodeljen k orožništvu, kjer je delo v fizičnem oziru lažje. Toda po dveh letih zveste in vestne službe ga prestavijo zopet nazaj k pešpolku ter mu odpovedo stanovanje v orožniškem domu na Bleiweisovi cesti, ne da bi mu dali prej drugo primerno stanovanje. Ker bi službe pri pešpolku ne bi mogel vršiti, se je dal upokojiti. Kapetan prosiča okoli vseh oblasti, leta od Poncija do Pilata in izjavlja, da se takoj umakne iz orožniškega doma, če mu nakažejo novo stanovanje; dobiva pač ustne in pisne obete, a ne doseže v istini ničesar. Naenkrat stoji pred njim orožniški aspirantje z bajoneti ter hočejo njega, ženo in otroka vreči na ulico s pohištvo treh sob vred! In kapetan strelja — k sreči le na ulico. Že dolgo nam prihajajo različne tožbe, da pri orožništvu marsikaj ni redu. Mi teh tožb nismo objavljali v nadi, da se razmere uredi. Zdaj se pa, da imajo pri orožništvu do danes preveč vpliva ljudje, ki bi v Jugoslaviji sploh nobenega vpliva ne smeli imeti in ki bi se jih pri orožništvu sploh ne smelo več trpeti. Toda v internosti orožništva se ne vrtikamo. Treba je čiščenja. Čemu stanujejo orožniški častniki po privatnih stanovanjih, če je prostora v orožniškem domu? Ali se ne uporablja orožniški dom preveč potratno za nepotrebne reči? Ali nimajo stranke v orožniškem domu preveč sob za stanovanje? Čemu je orožniška postaja ljubljanske okolice v tem domu, ko spada v jeziški okoliš? Čemu je orožniški vod v Ljubljani? Naj se vseli en aktiven orožniški častnik v orožniški dom, a njegovo stanovanje se naj nakaže deložirancu — vpokojenemu kameradu! Ali med aktivnimi in vpokojenimi častniki ne vlada kolektalnost? — Poklicane oblasti naj poskrbe, da se možu, ki je na vojni pustil svoje zdravje in ki je bil vedno značilen Slovenec, odkaže primerno stanovanje. Ta poslednja stanovniška afera je silno žalostna in — javen škandal.

— Šolske stvari. Da se dožene, koliko je v Sloveniji skupno število srbskih in hrvaških otrok, ki obiskujejo ljudske šole, je višji šolski svet naročil okrajnim šolskim svetom, da sestavijo in predložijo te statistične izkaze do konca tekočega šolskega leta.

— Počitniški tečaj za razne stroke se bodo vršili med letošnjimi glavnimi počitnicami v Srbiji. Udeležiti se jih tudi več slovenskih učiteljev in učiteljic.

— Bivše Kneippovo kopališče v Kamniku je podaril, kakor nam poročajo, sedanjí lastnik tovarnar Pollak z vsemi objekti vred kamniškimi frančiškanom ter jim dal na razpolago tudi več peril in mila. (Ne vemo, ali je ta

vest točna, saj se je govorilo, da so zdravilišče prevzeli usmiljeni bratje.)

— Razširjenje uradnih prostorov na glavnem kolodvoru. Ker se bo meseca avgusta letos nastanilo več uradnih družin v novo dograjeni hiši Južne železnice ob Resljevi cesti, se bodo izpraznjeni prostori v kolodvorskem poslopiju porabili za uradne prostore.

— Poškodbe. Posestnika Antona Dobravca iz Zelmeja je na Poljanski cesti vol tako nesrečno podrl na tla, da mu je zlomil in zmečkal desni palec. — 9letni sinček posestnika Mihovca se je igral s koso in je po nesreči pokosil šletno Marijo Rombovo iz Letenca pri Podnatu. Porezal ji je obe nogi.

— Občinski kovi dosežajo letos na dražbah neverjetno visok izkupiček. Lovi, ki so se oddajali pred vojno za triletno dobo za 200 do 500 K, vržejo danes 10.000 do 15.000 K, a tudi višje, kar dokazuje, da si bodo občine s temi dohodki odsej izdatno opomogle. Za najemnike pa bodo zajci precej draga pečenka!

— Z Račeka nam pišejo: V notici »Šikane na obmejnih postajah« v Slovenskem Narodu z dne 28. maja se navaja med tistimi obmejnimi uradniki, ki šikanirajo naše ljudi, tudi g. R. Zaklanovič. Poznamo g. Zaklanoviča kot narodnega uradnika, ki je mnogo delal tudi na narodnoobrambenem polju, zato povdarjamo, da se mu dela krivica, ako se mu očitajo, da šikanira naše ljudi, res je prav nasprotno, da g. Zaklanovič gre našim ljudem v vsakej oziru na roko, kolikor mu to dopuščajo službeni predpisi.

— Cirkus Renlow & Kočka. Sporedno predstave e bil zelo zanimiv. Poleg dresebranih konj, ki so precizno izvajali svojo zmetnost, sta nastopila dva Kitajca, ki sta izvajala vsakovrstne čarovnije v veliko zadovoljnost občinstva. Pozornost je vzbujal tudi Turek na konju. Bebasti Avgust je vzbujal mnogo smeha. Osobje cirkusa je po večini slovensko. Poset je bil tak velik, da so se lomile klopi. Tudi znamenje časa!

— Smrtna kosa. V Vel. Laščah je umrl posestnik in gostilničar pri kolodvoru g. Ivan Hočevar ml., v Trebnjem posestnik g. Janez Malenšek, v Spodnji Šiški v Ljubljani pa g. Avgust Leopold, hišni posestnik in strojevodja juž. žel. v pok. P. v m. l.

— Vojaški koncert. V četrtek, dne 9. t. m. se vrši od 8. do 11. zvečer na vrtu hotela Union vojaški koncert. Svira godba dravske divizije.

— Krojači, ki bi hoteli prevzeti izdelavo obleke (bluza, hlače, suk-nja) za varnostno stražo v Sloveniji, naj to javijo pisмено ali ustmeno ob navedbi cene (samo za de- lo) osrednjemu poveljstvu kr. drž. varnostne straže za Slovenijo v Ljubljani. 3943

Kultura.

Repertoire Narodnega gledališča v Ljubljani.

Opera:

Sreda, 8. junija, Vaška šola. C. V četrtek 9. junija Scherezada (C) V petek 10. junija Carmen (A)

— Narodno gledališče. Operna noviteta. Feliks Weingartner: Vaška šola. Pred zaključkom operne sezone se je uprizorila ena najnovejših nem. oper. Weingartner se je porodil v Zadru v Dalmaciji, a šolal v Gradcu; l. 1880 je kot gimnazijec izdal prve klavirske kompozicije in dobil drž. ustanovo. Odšel je v Leipzig na konservatorij, a se že 1882. l. preselil v Weimar, kjer je postal Lisztov kolelec. Na Lisztovo posredovanje so že l. 1884 na weimarskem dvornem gledališču uprizorili Weingartnerjevo prvo opero »Sakuntalo«. Od zime 1884 dalje je skladatelj že kapelnik v Königsbergu, Danzigu, Hamburgu, Mannheimu, Berlinu, Münchenu, na Dunaju, kjer je bil operni ravnatelj itd. Spisal je že več oper: »Malawika«, »Gene-sius«, »Orestes«, več simfonij i. dr. ter slovi med prvimi sodobnimi glasbeniki. »Vaška šola« je enodejanka po stari japonski drami; dejanje se godi v japonski vasi ter nastopajo Japonci in Japonke. Opera se izvaja prav dobro. Podrobnejšo kritiko objavimo čim prej.

— Pevski zbor Glasbene Matice. V četrtek, 9. t. m. ob 8. ženski zbor, v petek, 10. t. m. ob 8. moški zbor. Polnoštevilno! Odbor.

— Novi moški zbor. V založništvu pevskega društva »Ljubljanski Zvon« so izšli »Trile moški zbori« in sicer Adamičeva »Ljubici«, pesem starejšega datuma, sicer pa vredna izvajanja. Rožančev moški oket z bariton solom »Male žari in Prelovčeva občeznana, skoro že ponarodela »Jaz bi rad rudečih rož«. Cena partituri 10 K. — Nadalje je »Ljubljanski Zvon« zelo ustregel našim moškim zborom, ki zelo povprašujejo po dobrih skladbah, z izdajo Pet veselih pesmi Emila Ada-

Potem torej

glatno zaželo po

ELIDA - zobni kremi;

to je sodilna znamka in odgovarja vsem zahtevam, ki jih stavimo na dobro

zobno kremo.

miča, ki jih odlikuje melodioznost, pristen narodni ton in zanimiva harmonična oprema. Kolikor toliko izvežbanim pevcem in občinstvu bodo brezdvoma ugajale. Partitura stane 20 K.

Najnovejša poročila.

PLEBISCIT NA ŠTAJERSKEM.

— Gradec, 7. junija. Na večeršnji seji štajerske deželne vlade se je sklenilo, da se razglasi ljudsko glasovanje za združitev z Nemčijo. Socialni demokrati se seje niso udeležili.

POČAKALI BODO DO 3. JU. LIJA.

— Dunaj, 8. junija. Pogajanja za sestavo nove vlade niso napredovala. Zdi se, da se bodo zavlekla čez 3. julij, da se olajša stališče novi vladi.

TAKE JONESCU V BEOGRADU.

— d Beograd, 7. junija. Romunski minister za zunanje stvari Take Jonescu je obvestil šefa presbitorja, da ga posesti ob 18. in da bi ga zelo veselilo, govoriti ob tej priliki z zastopniki jugoslovenskega tiska.

— d Beograd, 7. junija. Tekom svojih razgovorov sta romunski zunanji minister Take Jonescu in naš ministrijski predsednik izmenjala svoja mnenja glede vseh vprašanih, ki intereso oboje sosednji državi. Ugotovilo se je sorodstvo interesov za vzdržanje miru in obstojnih mirovniških poodb.

— d Beograd, 7. junija. Povodom banketa na čast romunskemu zunanji ministru Take Jonescu je imel ministrijski predsednik Nikola Pašić nastopen pozdravni govor: »G. minister in dragi prijatelj! S čuvstvi žive radosti in zadovoljnosti mi je čast v imenu svojih tovarišev ter v lastnem pozdravi prihod in bivanje Vaše ekscelence zunanjega ministra, odličnega predstavnika vlade kraljevine Romunije med nami v prestolnici našega nedolžnega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dve dejstvi naglašam iz zgodovinskih odnosov naših dveh narodov. Prvi je, da sta imela oba naroda dva glavna skupna sovražnika, Nemčijo in Avstrijo. Ti veliki cesarstvi ste nam delali zapreke na potu svobodnega uedinjenja, svobodnega razvoja in napredovanja naših narodov. Zahvaljujoč se vztrajnosti, naporom, neštivilnim žrtvam naših narodov, zahvaljujoč se za podporo naših zaveznikov, ugotavljam, da so zmage naše narodne aspiracije. Treba je poudariti, da se je ta zmaga očitno izpolnila v korist obeh narodov v istem trenutku, ko se je osvetila Previdnost. Druko zgodovinsko dejstvo je to, da ni bilo nikdar sovražstva in spora med našima narodima v njuni skupnosti, kakor tudi ne med njiju dvema svobodnima predstavnikoma Romunije in Srbije. Manifestacija solidarnosti in prijateljstva ki so bile tudi politične naravi v poslednjih stoletjih, pretvorile so se v politično sodelovanje, čim je to postalo mogoče, da bi bile kronane v slavni borbi, ki smo jih vodili v bratstvu orožja za svobodo in uedinjenje svojih narodov. Upam, da bo naše edinstvo tudi v bodočnosti sledilo isti orientaciji. Da bosta naša naroda sledila temu, ni dvoma. Vsekdar so odnosi prijateljstva in sodelovanje mnogo doprinesli v prošlosti za svobodo in uedinjenje naših narodov. Naše bodoče prijateljstvo mora zanjajmčiti izvršitev miru in zagotoviti trajnost naših narodnih pridobitev. Modrost in rodoljublje Nj. Vel. kralja Ferdinanda ter sijajno vladanje so se že v svojem početku zagotovili osvobodjenje in uedinjenje našega velikega sosednjega romunskega na-

dobu se pa pri društvu-založniku tudi posamezni litografski glasovi za nizko ceno. Društva, sezone pridno po teh lepih, novih skladbah in jih izvajajte!

roda na slavo Nj. Veličanstva in njegovega naroda. Vztrajnost in uvidenost njegovih sodelavcev, med katerimi je usoda postavila Vašo ekscelenco na eno najvplivnejših mest, iskrena odločnost in hrabra akcija, ki ste jo podvzeli za uedinjenje Vašega naroda v težkih časih, v katerih se je nahajala Vaša domovina. Vaše sodelovanje v tem velikem delu, pozornost, ki ste jo vedno kazali našemu narodu, njegovemu prijateljstvu in slogi z njim, vse to so dejstva, jamstva, ki bodo znala tudi v bodoče očuvati pridobitve po vojni in zanjajmčiti mir ki je tako potreben človeštvu in civilizaciji. Naši sovražniki so premagani. Uspehi našega posvetovanja in prijateljskega sestanka, določitev interesov v ozirih ki smo jih konstatirali, nimajo za cilj vznemirjenja naših nasprotnikov ali pa ponižanja, oni imajo en cilj: Zanjajmčiti nam naše narodne pridobitve, priznane kot pravične in upravičene od vsega civiliziranega sveta, odkloniti vsako nevarnost in vsako preprečitev našega in splošnega miru. S tem pozdravljam Njega Veličanstvo kralja Ferdinanda, ter blagostanje Velike Romunije! S tem pozdravljam našega odličnega gosta in prijatelja g. zunanjega ministra Take Jonesca!

LIKVIDACIJA AVSTRO-OGRSKE BANKE.

— Dunaj, 7. junija. Konferenca zastopnikov nasledstvenih držav in likvidatorjev Avstro-ogrske banke je končala začasno svoje delo. 27. junija se prično zopet razgovori o važnem vprašanju razdelitve bankovcev, ki se nahajajo v inozemstvu. Prava pogajanja pa se bodo vršila šele jeseni, ker so likvidatorji na podlagi mirovne pogodbe določili preklusivno dobo za zbiranje bankovcev do 15. septembra. Češkoslovaška dobi od zaklada 50 milijonov zlatih kron 15 in pol milijona, Avstrija in Madžarska pa vsaka po 7 in pol milijona. Jugoslavija je dobila na račun 10 milijonov. Te vsote bodo pa le deloma efektivno izplačane.

URADNIŠKA STAVKA V ITALIJI.

— Milano, 7. junija. Gioliti je sklenil, da nikakor ne odneha vsled pritiska stavke državnih uradnikov. 20 ministerijalnih uradnikov je odpuščenih, šestdeset pa se je odtegnila plača. Poštno ravnateljstvo v Milanu je odpustilo 260 uradnikov, vsled česar je izbruhnila bila stavka.

REŠKO IN BAROŠKO VPRAŠANJE.

— d Milan, 7. junija. Kako poroča »Secolo«, je izdelala italijanska vlada nov načrt za ureditev reškega in baroškega vprašanja. Z načrtom se baje strinja tudi beograjska vlada. V reški in baroški luki se ustanovi za dobo devetih let italijansko-jugoslovenski konzorcij s italijanskim predsednikom na čelu. Reka se proglasi za svobodno mesto in dobi posadko 2 stotnijske Alpincev in 1500 karabinierjev, do-

čim ostane na Sušaku, dokler bo trajal konzorcij, dosedanja posadka.

BOLGARIJA ZANIKAJ SVOJE VOJNE NAMENE.

— Sofija, 7. junija. Bolgarska brzojavna agencija zanika vest, objavljeno v inozemstvu, da so se Bolgari, Turki in Albanci dogovorili za skupno akcijo proti Grški in izjavlja, da je brez vsake podlage trditve, da se hoče Bolgarija, izvršiti svojo nalogo proti Grški, obrniti proti srbskemu imperijalizmu.

VLADNA KRIZA NA MADŽARSKEM.

— Budimpešta, 7. junija. Vsled proračunskega govora trgovskega ministra se je pojavila delna ministrska kriza. Trgovski minister Hegyesfalmy bo podal ostavko. Njegov naslednik naj bi bil strokovnjak izven strank.

Ljubljanska poročila. VELIKE TATVINE PRI SZANTNERJU.

Szantner ni izpovedal ničesar bistvenega v svoji nemški izpovedbi. Kristina Szantner Buricz je porotnikom prednašla cel roman, posebno o okolnostih, kako so prišli na sled tatvini. Njen zaročenec jo ni hotel preje poročiti, dokler ni bila izvedena natančna inventura. »Hotel je natančno vedeti, kaj ima Szantner v zalogi!« — Priča Buricz, poslovalca rodem Madžar, je predložil seznam blaga in navedel, kaj je vse izginilo in koliko je bilo pozneje poravnano.

Za tem so bile zaslišane razne priče, ki so več ali manj zapletene v cele manipulacije, vsled česar se niso zaprele. Prva je bila vdova, kjer je Domiter stanovala. Ta priča je odločno zanikala, da bi bila čevlje vzela na način hrane. Vzela je pet do šest parov. Račune je pozneje poravnala. Priznala je, da se je pri njej shajal elegantni svet.

Priča Olga Radanovič je bila na magistratu in je imela posla s sladkornimi kartami. Je priznala na tihem, da je dobila toliko čevljev od Domiterjeve. Stanovala je nekaj časa pri vdovi, kjer je bil tudi Kurt Bachmann. Državni pravdnik: »Kdo je bil ta človek? Za njim je vsa Ljubljana norela! Nisli so mu šunke, jedila, cvetlice in bonbone.« Priča sramežljiva: »Nemški igralec.«

Ob 1. uri je bila razprava preloženja, nakar se je nadaljevala ob 4. popoldne. Zaslišanih je bilo 17 prič, večina mlada, elegantno oblačena dekleta. V bistvu so vse potrdile izpovedbe obtoženk.

Po prečitaniu raznih zapisnikov, v katerih so tudi bilježke o nekih intimnih večerih, je bilo dokazno postopanje zaključeno. Porotnikom sta bili stavljene dve vprašanji glede tatvine. Državni pravdnik dr. Dementico je v sarkastičnem govoru povdarjal, da je ta proces nad vse obsežen, ker gre za velikanske svote in veliko množino blaga. Defiliralo je tu 25 prič, od katerih jih ni 18 prisleglo, ker so več ali manj zapletene v afero. Je za obsojdo.

Zagovornik dr. Perič je povdarjal socialno stran tega procesa. Vsak hlapec in vsaka služkinja imata poleg hrane več mezde kakor pa je Szantner plačeval svojim uslužbencem brez hrane. Desetkrat toliko, kakor stane Szantnerja ena prodajalka, plača gospodar svoji služkinji.

Po kratkem govoru predsednika so odšli porotniki na posvetovanje. Porotniki so izrekli sledeči porotniški izrek, da je Ana Domiter kriva tatvine, s soglasno, toda z omejitvijo, nad 400 K in pod 4000 K. Z večino glasov (8 »da« in 4 »ne«) so pri Goršičevi zanikali krivdo.

Porotni senat je nato oprostil Ivano Goršičevo. Ana Domiter je pa obsodil na 9 mesecev težke ječe. Razprava je ob 7. zvečer končala.

Porotni senat je nato oprostil Ivano Goršičevo. Ana Domiter je pa obsodil na 9 mesecev težke ječe. Razprava je ob 7. zvečer končala.

Društvene vesti.

— Kolo Jugoslovenskih sester javlja, da ima »veselični odsek za veselico v prid ubogim ruskim emigrantom« prihodnjo sejo v četrtek, 8. t. m. ob 5. pop. v risalnici »Mladike«. Sodelujoče dame se vabijo, da se sigurno udeležijo te seje. Veselični odsek.

— Društvo za varstvo otrok v Logatcu priredi v nedeljo, 12. junija 1921 ob 8. zvečer v prostorih katoliškega izobraževalnega društva v Dolenjem Logatcu petdejsko igro »Čvrček«. Ker je čisti dobriček namenjen za revne otroke po v vojni padlih vojakih, se prosi mnogobrojne udeležbe.

— Vrtno veselico s petjem priredi pevsko društvo »Zarja« v Tacnu v nedeljo, dne 12. junija ob 3. popoldne v gostilniških prostorih gosp. Ivane Gregorš.

Gospodarske vesti.

— d Zagreb, 7. junija. Devize: Berlin 210—211, Budimpešta 57.50—58, Bukarešta 223—225, Italija 693—697, Newyork kabel 138.50—0, ček 137 do 137.75, Pariz 1110—1125, Praga 195 do 196.50, Dunaj 22.30—22.35, Valute: Dolari 136.136.25, avstrijske krone 0 do 23, carski rublji 32—36, češkoslovaške krone 195—197, francoski franki 1110—1120, napoleonor 465—467, nemške marke 205—215, romunski lei 222—226, italijanske lire 0—690.

— d Curli, 7. junija. Devize: Berlin 8.775, Holandija 196.25, Newyork 589, London 22.19, Pariz 46.55, Milan 27.55, Bruselj 46.55, Kodani 101.50, Stockholm 131, Kristijantia 87, Madrid 75.25, Buenos Aires 185, Praga 8.25, Varšava 0.55, Zagreb 4.25, Budimpešta 2.35, Bukarešta 9.35, Dunaj 1.25, avstrijske krone 0.97.

— d Dunaj, 7. junija. Devize: Amsterdam 21.202—21.300, Zagreb 448.50 do 452.50, Beograd 1790—1810, Berlin 950.50—956.50, Budimpešta 260.75 do 270, Bukarešta 1007.50—1017.50, London 2392.50—2416.25, Milan 3035 do 3055, Newyork 636—640, Pariz 5030 5070, Praga 889—895, Sofija 695—705, Varšava 44.75—46.75, Curli 10.840 do 10.890, Valute: Dolari 630—634, bolg. lei 690—700, nemške marke 951.50 do 957.50, angleški funti 2380—2400, francoski franki 5005—5045, holandski gldinarji 21.100—21.200, italijanske lire 3030—3050, jugoslovenski dinariji tisočaki 1795—1805, stotaki 1775—1795, rom. lei 100—1010, švicarski franki 10.815 10.865, češkoslovaške krone 889 do 895.

Pouzvedbe.

— Zgubil se je briljanten uhan z biserom. Prosim, da se odda proti zelo dobri nagradi v upravnistvu Sl. Nar.

— Opozarjamo naše naročnike in tobakarne na današnji oglaš na zadnji strani Ciril in Metodovih vžigalic, ki jih priporočamo. Noben trgovec in nobena tobakarna ne sme biti brez njih! Konsument je, zahtevajte edino le to vrsto!

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

2. državna razredna loterija

Prvo žrebanje

15. in 16. julija t.l.
5 premij!

100.000 srečk = 50.000 dobitkov

Absolutna sigurnost in državno jamstvo.

V teku pet mesecev izžrebalo se boče

69.160.000 K

brez vsakega odbitka v gotovem denarju.

Z eno srečko se more dobiti

4 milijone kron, 2 milijona 400.000, 1 mil. 600.000, 800.000, 600.000, 400.000, 320.000, 280.000, 240.000, 200.000, 160.000, 120.000, 80.000 i. t. d.

Priporočamo sledete, če neprodane srečke na izbiro

83201	83223	84457
84477	84500	88758
88772	88790	88800
93201	93226	93250
94657	94678	94700
—	98621	—

Cena srečk za vsako izbiro:

Cela srečka Dinarjev 48— ali kron 192—	Polovica srečke Dinarjev 24— ali kron 96—
Cetrina srečke Dinarjev 12— ali kron 48—	Osmina srečke Dinarjev 6— ali kron 24—

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju! Hitra in točna postrežba

Naročile iz cele države naslovijo na uradno Glavno kolekturto državne razredne loterije.

Mednarodna banka d. d.
(Oddelok razredne loterije)

Zagreb,

Nikolčeva ulica 7, Gajeva ulica 8.
Telefon 11—10 in 23—08.
Naročbe se izvršujejo samo na naprej poslani denar.

Prodajalka,
le dobra moč, se takoj sprejme proti dobri plači. Ponudbe na upravo Slov. Naroda ako možno s fotografijo pod Pr. odajalka/3578.

Špedicijska firma
Ludovik Ševar,
v d. na Rakeku izvršuje točno in najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi oskranje.

Kontoristinja
se sprejme. Naslov v upravnistvu Slovenskega Naroda.

Spreten korespondent ali korespondentinja za srbohrvaščino se sprejme. Prosilci z znanjem več jezikov imajo prednost. Vloge na poštni predal št. 88. 3942

Pisarniško moč,
če tudi začetnik, sprejmemo. Ponudbe katerim je priložiti prepise šolskih spričeval, je poslati na poštni predal 162. 3948

Pes ptičar
15 mesecev star, se proda. Kje, pove uprav. Slov. Naroda. 3930

Prodajalo se bo
v petek, 10. t. m. od 4. do 5. ure popoldne novo, deloma preprano prvovrstno češko namizno in posteljno perilo, kakor: namizni prti za gostilničarje, ruhu, serviete itd., po jako nizki ceni. Domobranska c. 7/1. 3934

zastopnika
ki prepuštuje celo Jugoslavijo. Nagrada po uspehih. Osebnost prijave vsak delavnik ob 9. ure dopoldne ali pismeno nemudoma na E. F. Turk, Ljubljana, Dolenjska c. 18/III. 3938

Naprodaj je godbeni avtomat
(Orchestron Margareta) s dvema valjarima, vsak po 6 kom. igrajoč, po jako nizki ceni. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3927

Moško kolo
popolnoma novo se proda po nizki ceni. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 3941

Proda se steklena omara z ogledalom, miza z vložnimi okraški (oboje starinske vrednosti), ogledalo z okvirjem 280x150. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 3939

Iščemo inženirja
(s strojno in elektrotehnično spretno). Nastop takoj, službeni pogoji se dogovorijo. Ponudbe na ravnateljstvo Tovarnice kemičnih izdelkov v Hrastniku. 3937

Proda se parni kotel
1:54 m višine s cevmi, 4 železni konjski krmilni zlebovi, 2 kompletni stiskalnici za vosek, 2 stiskalnici za med, 3 vrste novih, hrastovih stopnic. — Več v Prošernovi ulici 7 v svedarni. 3952

Proda se ceno
Miniatur - Ernemann - Kamera 4,5x6 F 1 : 6,3, 6 kaset, 1 filmkaset, Poizve in piše naj se hišni Kozlerjev grad, Ljubljana VII, Gospodstva c. 70/p. 3929

lepo mesečno sobo
z 2 posteljama in če mogoče s separatnim vhodom, reflektira tudi na nemeblovano. Cenj. ponudbe pod »Primerno nagrado/3940« na upr. Slovensk. Naroda. 3940

Naprava za parno kurjavo
se takoj ugodno proda. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 3949

Izurjen notarski uradnik
želi spremeniti mesto. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3946

Proda se stavbena parela
v Ljubljanskem predmestju, 5 minut od železniške postaje, poleg glavne ceste, 30 minut od ljubljanske glavne pošte. Pripravna za večjo stavbo in za vsako obrt. Naslov se poizve pri uprav. Slov. Naroda. 3759

Mlad nemški trgovec
iz usnjate in stroke surovega usnja išče mesta šimprej. Ponudbe pod »K. L. 3903« na upravo Slov. Naroda. 3903

2 mizararska pomočnika
za stavbno delo, samostalna se sprejmeta. Plača po sposobnosti, mesto stalno. Kje, pove upravnistvo Slov. Naroda. 3895

Pomočnika event. tudi družabnika
kateri se razume, četudi deloma pri lesu, sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji večja tvežka na Gorenjskem. Prijazne ponudbe pod »1009/56 Lesna industrija« pošto ležeče Ljubljana. 3898

9 letna deklica
vajena vseh domačih del, se odda za svojo skrbnim ljudem izven Ljubljane. Pismene ponudbe na upr. Slovenskega Naroda pod »Sreča/3935«. 3933

Učenec
s primerno šolsko naobrazbo se sprejme takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na A. Šušnik, železnica, Ljubljana, Zaloška c. 21. 3933

Trstje za strope izdeluje in prodaja
delbelo in drobno m² po K 4— pri večjih naročilih znaten popust. Stelner Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trnovo. 26

Odda se lepo suho skladišče,
stene obložene z deskami, katere se tudi prodajo, s 15. junijem. Ogleda se lahko pri družbi »SAD« v Ljubljani, Beethovnova ul. 10. 3812

Breja krava, prav dobra mlekarica, iz trdnega lesa se plehtnih novih oken prodaja v Ljubljani. Ponudbe pod »Prilika 295/3844« na upr. Slov. Naroda. 3844

Dobro situiran mlad podjetnik išče lepo mesečno sobo
s separatnim vhodom in če mogoče z uporabo kopalnice. Prijazne ponudbe pod »Stalno 8813« na upravo Slov. Naroda. 3813

Več dobro izurjenih pomočnikov sprejme Rudolf Geyer, ključavničar v Ljubljani, Cesta na Gorenjsko železnico 10. 3828

Elektromotorje, žarnice, elektroprovodni material,
dobavlja točno po najpogostejših pogojih Ing. Garičin & Co., Ges. m. b. H. W. H. III, Harnogorje 1. Brzjavljaj: »Ingaričin, Wies«. Prekajem popust. Zahlevajte seznam zaloge. 3665

Učenec
iz pošteno rodbine, z dobro šolsko izobrazbo, se sprejme takoj v trgovini v Grog v Brezicah. 3873

Amoniak tekući i bez primjese

u mjedenim bocama neto 20 kg za **HLADIONE**, — **PIVOVARE**, — **TVORNICE LEDA I. t. d.** odmah dobavivo. — Tražite specialne ponude

„ORIENT“ Chemische Industrie und Handels A. G.
Wien I., Fleischmarkt 1. Brzjavlj „Orindus Wien“.

Brez posebnega obvestila.

Pretužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da nas je naš iskrenoljubljeni mož, sin brat, stric in svak, gospod

Ivan Hočevar ml.

posesnik in gostilničar pri kolodvoru

danes, dne 7. junija ob 10. uri dopoldne popolnoma bogu dan za vedno zapustil.

Pogreb predragega nepozabnega bode dne 9. junija ob 10. dopoldne na farno pokopališče v Velikih Laščah.

Ohranite mu blag spomin!

Velike Lašče, dne 7. junija 1921.

Marija Hočevar, žena, in sorodniki.

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prebrdiko vest, da je naš preljubljeni soprog odnosno brat, gospod

Janez Malenšek

posesnik

včeraj, 7. junija ob 4. uri popoldne po daljši bolezni v starosti 35. let, previden s tolažili sv. vere, mirno preminil.

Pogreb dragega rajnika se bo vršil jutri, v četrtek, 9. junija ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti v Trebnjem.

Ljubljana-Trebnje 8. junija 1921.

Lojzika Malenšek roj. Kužnik, soproga. — Ida Debelak roj. Malenšek, sestra. — Josip Malenšek, brat.

Potrli žalosti izpolnjujemo žalostno dolžnost, javiti vsem prijateljem in znanecem tužno vest, da je naš oče, ded, praded in tast, gospod

Avgust Leopold

hišni posestnik in strojevodja juž. žel. v pok.

danes v Gospodu za večno zaspal.

Pogreb pokojnega se vrši v četrtek, 9. t. m. ob 17. uri iz hiše žalosti v Šiški, Kolodvorska cesta št. 149, na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo darovale v cerkvi v Sp. Šiški.

Ljubljana-Šiška, dne 7. junija 1921.

Žalujoči ostali.

Kontoristinja

zmožna perfektno slovenske in nemške stenografije in strojepisja se takoj sprejme v trgovsko pisarno. Ponudbe na poštini predal 44 Celje. 3811

50 ovac, dobro rejenih in nekaj živine se proda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3892

Sprejme se 2 ali 3 gospodnice na dobro domačo hrano za takoj. Poizve se v uprav. Slov. Naroda. 3918

Pozor, trgovci s klobuki!

Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej imam v veliki zalogi; tudi lepe velourne klobuke. **Franjo Čerar, tovarnar v Stobu, pošta Domžale.** Tovarna je oddaljena 7 minut od postaje Domžale. Cene primerno nizke, postrežba točna

G. F. Juršek
uglaševalec glasovirjev
v Ljubljani
Wolfova 12.

Izvršujem uglaševanja ter popravljam glasovirje in harmonije posebno strokovno, točno in ceno.

Nogavice

z znamko „ključ“ in brez nje pri Tvornici čarapa, Sarajevo. Samo na veliko! Cenik zastoj. Par nogavic znamke „ključ“ traja kakor 4 pare drugih.

BAKULA (Holzstabe-TRSTJE-webe)

za stropne in stene izdelujem z najmodernejšimi stroji ter dobavljam takoj v vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh,

Ljubljana, Gradaška ul. 22. Telefon 513.

Klavirje
uglašuje in popravlja
solidno in točno
ter gre tudi na
deželo.

Feliks Povše, Ljubljana, Tržaška c. 45.

Tovarna olja in firmeža Zabret & Komp.

Britof pri Kranju (Slovenija)

Skladišče: Beograd. Skladišče: Novi sad.

Proizvaja jedilno laneno olje, tehnično laneno olje, prama laneni firmeži, lanene tropine in druge vrste oljnih izdelkov.

Brzjavlj: Zabret, Kranj.

Ravnatelj

za večje usnjarsko industrijsko podjetje v Sloveniji se sprejme takoj. Potrebna je strokovna ali vsaj komercialna izobrazba, večletna praksa v industrijskih podjetjih. Ponudbe sprejema uprav. Slov. Naroda v Ljubljani pod „ravnatelj/3897“. 3897

Valute in efekte

kupuje in prodaja:

Banka i mjenjačnica L. Kohn i drug
Zagreb, Preradovičeva 2
Telefon: 23 — 88
Brzjavlj: Zehnbanka.

Nudim brezobvezno

Ciril - Metodove vžigalice

Pri posameznih zabojih škatljica K 1-06 od skladišča Ljubljana. Engrosisti imajo primeren popust.

J. Perdan, Ljubljana.

Iščem za takojšnji nastop

izurjenega strojnika

samo prvovrstno moč, ki zna tudi elektromontažo. Trajna služba in prosto stanovanje zagotovljeno. Ponudbe s prepisi spricval in referencami na **Tovarno usnja Aleks Podvirac, Radeče pri Zidanem mostu.** 3923

4 vagona

normalnih tračnic

32 kg profila, rabljene ali besprikorne sa svim spojinim materijalom, veoma podesne za priključnu prugu, otprema najjeftinije odmah postavno Zagreb

ALAT d. d.

Zagreb

Gajeva ulica 59. Telefon: 7-11.

Dober prvi detaljist

starejša prima moč, kakor tudi spretna prodajalka se sprejme takoj protti dobri plači pri tvrdki **Ivan Perdan**, specerijski veletrgovini v Ljubljani. Pro-3931

Verziranega potnika za Slovenijo

sprejme tovarna mila **Ig. Fock, Kranj.**

Ponudbe z navedbo referenc na gornji naslov. 3947

Kupujem klobase in prekajeno meso.

Stanovitne trajne klobase, kranjske klobase, gnjat, povojeno meso mladih prašičev na praški način. Samo prima kakovost. Samo **direktno** najnižje ponudbe ob odjemu najmanj po pol vagona se prosijo nasloviti na import povojenega mesa in klobas **Julius Fischer, Wien, VI., Linke Wienzelle 52.** Brzjavlj: **Schinkensischel Wien. Telef 10522.** 3954

Gospodarska zveza, Ljubljana.

Prvovrstno češko letno blago za moške in ženske oblike po izredno nizkih cenah. Perilno blago v useh orstah na zalogi. Na debelo. Na drobno.

Plzenjsko akcijsko pivo

Dovoljujem si p. n. občinstvu vljudno naznaniti, da sem z našnjim dnevom prevzel zastopstvo

„Plzenjskega eksportnega piva“.
C. Tratnik, hotel „Union“, Maribor.

KRISTALUM d. d., Zagreb,

veleprodaja stakla i porculana

Boškovičeva ul. br. 26.

Telef. br. 6-70.

preporuča svoje bogato skladište staklene i porculanske robe. Raspolaze u svako doba sa proizvodnjama iz prvorazrednih čeških tvornica kao i što i sa svim vrstima stakla za urezivanje te gradjevne svrhe. — Preuzima narudžbe za takozvane „KOMBINIRANE VAGONE“ sa skladišta i izravno iz tvornica uz dnevne tvorničke cijene. — Izvolite zatražiti cijenike!

Naznanilo.

Vljudno naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzel po krojaškem mojstru g. D. Bizjaku modni salon za gospode na Dvornem trgu št. 3. Kot strokovnjak z večletno prakso v inozemstvu (v Londonu, Parizu, Lyonu, Ženevi), se bom potrudil, p. n. naročnike v vsakem oziru zadovoljiti ter se priporočam za mnogobrojen obisk.

Z odličnim spoštovanjem

Štefan Gomboc

modni atelje za gospode

tvrdka Schwab & Bizjak

Ljubljana

Dvorni trg št. 3. Pod Narodno kavarno.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Podružnice:

Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

LJUBLJANA - STRITARJEVA ULICA 2.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Prodaja srečke razredne loterije.

Telef. štev. 261 in 413.

Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica
K 50,000.000.

Rezervni zakladi
K 45,000.000